

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1879.

ΦΥΛΑ 10.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ καὶ προπληρωτέα Φράγκα 20.
Ἐν τῷ ἑσωτερικῷ πιστίνονται τὰ ταχυδρομ. τέλη.

Αἰτήσεις γίνονται: Club littéraire Serapeum
bureau du journal. — Alexandrie

Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΣ

ΒΑΣΚΟΣ ΔΑ ΓΑΜΑΣ.

Ἐν ἔτει 1495, τὸν Ἰωάννην Β΄ τῆς Πορτογαλλίας διεδέχθη ὁ ἐξαδελφός του Ἐμμανουήλ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐμπορούμενος ζήλου πρὸς θαλασσίους ἀνακαλύψεις καὶ ἐμπορικὴν ὑπεροχὴν. Ἐθεώρησεν οὗτος ἰδίως ἐπάναγκες τὸ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἀναζητήσεις, κατ' ἐντολὴν τοῦ προκατόχου του, πέραν τοῦ σημείου εἰς ὃ ἤδη ἀφίκετο ὁ Βαρθολομαῖος Διάξ. (1) ἦτοι, πρὸς τὰ μέρη ἐνθα ἐ-

(1) Βαρθολομαῖος Διάξ ἢ Διάξ. Ὁ Πορτογάλλος οὗτος θαλασσοπόρος ἀνιχάλυψε, κατὰ τὸ 1486, τὸ μεσημβρινὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἀφρικῆς, ὀνομάσας αὐτὸ Ἀκρωτήριον τῶν καταγίδων, ἕνεκα τῶν τρικυμιῶν αἱ αὐτόθι ὑπἔστη. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης δ' Β΄ μετωνόμισεν αὐτὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον, ὡς ἐλπίζων, καὶ δικαίῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἤθελε διανοῖζει τὴν πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας διὰ θαλάσσης ὁδόν.

κειντο αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαὶ μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀξιοθαυμάστων αὐτῶν προϊόντων, καὶ οὕτως ἀντικαταστήσῃ τὴν ἐκεῖσε ἐπίπονον καὶ κινδυνώδη διὰ ξηρᾶς ὁδοπορίαν διὰ ταχυτέρας καὶ ἀσφαλεστέρας διὰ θαλάσσης ἑδοῦ Ἀλλ' ἅμα τῇ εἰς τὸν Ὀρόνον ἀναβάσει του, ὁ Ἐμμανουήλ κατενόησεν ὅτι ἰσχυρὰ ἀντιπολίτευσις παρεκώλυε τὴν προτιθεμένην ἐπέκτασιν τοῦτε Πορτογαλλικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀνακαλύψεων. Λόγοι, ἐπιχειρήματα καὶ ἐνστάσεις ἀπηγγέλλοντο κατὰ τοῦ ἔργου τούτου ἐν τοῖς ἰδίῳ αὐτοῦ ἀνακτοβουλίοις, ἅπερ σφόδρα ἐπενήργουν ἐπὶ τοῦ δημοσίου πνεύματος, μεγαλοποιούντα τὸν κίνδυνον τοῦ προβαλλομένου ταξιδίου.

Οὐδέποτε ἄλλοτε περίπλους ὑπῆρξεν ἀντιδημοτικώτερος ὡς ὁ τοῦ βασιλέως Ἐμμανουήλ. Οἱ γογγυσμοὶ τῶν μεγιστάνων εὕρισκον ἀντήχησιν παρὰ τῷ λαῷ, φρονούντι ὅτι ὁ εἰς τὰς Ἰνδικὰς θαλάσσας εἰσπλους, ἤθελε, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ἐπιφέρει ἐχθρικὴν εἰς τὸ κράτος εἰσβολὴν.

τῶν στρατευμάτων τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου. Ἄλλ' ὁ Ἐμανουήλ, διορῶν πρακτικὰς καὶ ἐθνικὰς ὠφελείας ἐν τῷ σχεδίῳ, ἀπεφάσισεν ἵνα σπουδαίως συντελέσῃ εἰς τὴν καλὴν αὐτοῦ ἐκβασιν.

Ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης πρὶν τοῦ θανάτου του καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Διάζ, εἶχε διατάξει τὴν ἀγορὰν ξυλείας πρὸς ναυπηγίαν πλοίων δυναμένων ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὰς τρικυμίας τοῦ τρομεροῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου. Ὁ Ἐμανουήλ λοιπὸν ἀνεζήτησε τὸν κατάλληλον πλοίαρχον, καὶ μετὰ πολλὰς συνδιασκέψεις ἐξελέξατο τὸν Βάσκον δὲ Γάμαν (Vasco da Gama), ἰθαγενῆ τῆς πόλεως Σίνης τῆς Πορτογαλίας καὶ μεγάλως φημιζόμενον ἐπὶ ναυτικῇ ἐμπειρίᾳ καὶ ἰκανότητι. Διηγούντο περὶ αὐτοῦ ὅτι, «ἦτο κατάλληλος πρὸς τὴν ἐντολὴν εἰς τὴν ἐκλήθη. Αὐστηρὸς τὸν χαρακτήρα, μεγαλόθυμος, ἐκτελεστῆς ἀνεπηρέαστος τοῦ ναυτικοῦ δικαίου, ἀτρόμητος ἐν τοῖς κινδύνοις, εὐρεσιμῆχανος ἐν ταῖς δυσχεραῖαις, οὐδέποτε ἀπελπιζόμενος, ἀλλ' ἀφοσιούμενος πάντοτε μέχρι θανάτου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του».

Ὁ δὲ τὸ ταξείδιον τοῦ Δά Γάμα ἐξάρτουσθαι στολίσκος συνίστατο ὑπὸ τριῶν πλοίων μεγάλων καὶ ἐνὸς μικροῦ ἐμπορικοῦ (cargavel) ἤτοι τοῦ Ἀγίου Γαβριὴλ ἑκατὸν εἴκοσι τόνων, διαικουμένου ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δά Γάμα, καὶ πρωρατευομένου ὑπὸ τοῦ Πέρου Δαλεμκουέρου, τοῦ καὶ πηδαλιούχου χρηματίσαντος παρὰ τῷ Διάζ, τοῦ Ἀγίου Ραφαήλ, ἑκατὸν τόνων, διοικουμένου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ναυάρχου Δά Γάμα, Παύλου Δά Γάμα, ἐνὸς φορητοῦ ἑκατὸν τόνων, καὶ τοῦ μικροῦ ἐμπορικοῦ, 50 τόνων, διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Νικολάου Κοέλλου. Ὁ Διάζ, ὅστις ἤδη διήλθε τὰ πελάγη ἐκεῖνα, διετάχθη νὰ συνοδεύσῃ τὸν Δά Γάμαν μέχρι τῆς ἐν τῇ βορείῳ Γουϊνέα τῆς Ἀφρικῆς παραλίου πόλεως Μίνας. Τὰ πληρώματα ἠρίθμουν ἐν συνολῷ 60 ἄνδρας ἐν οἷς καὶ δέκα κακούργους εἰς θάνατον καταδικασμένους, ὧν δεσώθη ἡ ζωὴ ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ ἀποβιβάζωνται πρῶτοι εἰς τὰ ἄγρια παραλία καὶ νὰ ἐπιχειρῶσι τὴν μετὰ τῶν ἐγχωρίων συγκοινωνίαν. Ἄν δ' ἐξετέλουν σημαντικὴν τινα

ὑπηρεσίαν, νὰ δύνανται νὰ ἐπανέρχωνται ἐλευθέρως εἰς τὴν πατρίδα, ἢ δὲ κατ' αὐτῶν κεφαλικὴ ἀπόφασιν νὰ μὲνῃ ἄκυρος.

Ὁ ναύαρχος προειδίωρε τὰς ἀπέναντι τῆς Σενεγαμβίας πρὸς τὸ δυτικὸν παράλιον τῆς Ἀφρικῆς νήσους τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, πρῶτον τόπον συνεντεύξεω, ἐν περιπτώσει διαχωρισμοῦ τῶν πλοίων ὑπὸ τρικυμίας. Ἄπαντες ἐφθασαν ἀσφαλῶς μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας εἰς τὰς Καναρίας νήσους· ἀλλ' ἐνταῦθα, τρικυμίας συμβάτης διὰ νυκτός, διεχωρίσθησαν, ἀπ' ἀλλήλων. Οἱ τρεῖς πλοίαρχοι ἀκολούθως συνητήθησαν, ἀλλ' ὁ ναύαρχος δὲν ἐφαίνετο. Ἄπλευσαν λοιπὸν πρὸς τὸ ὀρισθὲν μέρος τῆς συνεντεύξεως, ἐνθα, πρὸς μεγάλην αὐτῶν χαρὰν, εὗρον τὸν Γάμαν ἤδη ἐκεῖσε προαφικθέντα. Χαιρετίσαντες δ' αὐτὸν διὰ κανονιοβολῶν καὶ ἤχων σαλπύγγων, ἐδόξασαν ἐγκαρδίως τὸν Θεὸν διὰ τὴν καλὴν αὐτῶν συνάντησιν καὶ τὴν ἀγαθὴν τῶν τύχην ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ δοκιμασίᾳ τοῦ κινδύνου. Ἐνταῦθα ὁ Διάζ ἀποχαιρετήσας αὐτοὺς ἐπέστρεψεν εἰς Πορτογαλίαν. οἱ δὲ λοιποὶ τὴν 3 Αὐγούστου 1497 ἀπέπλευσαν τέλος διὰ τὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον. Ἐξηκολούθησαν τὸν πλοῦν, τοὺς μῆνας Αὐγούστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, μεγάλως ὑποφέροντες ὑπὸ τῆς κακοκαιρίας, ἢ κατὰ τὴν διάλεκτον τοῦ τότε καιροῦ, ὑπὸ στροβίλου ἀνέμων καὶ βροχῶν. Τὴν δ' 7 Νοεμβρίου προσήγγισαν εἰς τὴν Ἀφρικανὴν παραλίαν καὶ προσωρμίσθησαν ἐντὸς εὐρέως κόλπου, ὅνπερ προσωνόματαν κόλπον τῆς Ἀγίας Ἑλένης, ὀλίγον ἀπέχοντος πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀκρωτηρίου. Ἐνταῦθα περετήρησαν, λέγουσιν, ὅτι οἱ αὐτόχθονες «ἦσαν ἄνθρωποι μικρόσωμοι, δύσμορφοι, μαύρου χρώματος, καὶ ὅτι ἡ φωνὴ τῶν συνοδευέτο πάντοτε ὑπὸ στεναγμοῦ τοῦ λάρυγγος».

Εἶδους τινος ἐμπορίου ἐγένετο αὐτόθι ἀρχὴ μετὰ τοῦ Γάμα καὶ τῶν ἰθαγενῶν· ἦτοι, διὰ σημείων χειρονομιῶν καὶ νευμάτων, πανία, κομβολόγια, κωδωνίτικοι, καὶ ἄλλοι ἀντηλλάσσοιτο μὲ τροφὰς καὶ ἄλλα χρειώδη τῶν πλοίων. Ἄλλ' ἡ φιλικὴ αὕτη συναλλαγὴ διεκόπη αἰφνης διὰ τῆς μωρᾶς ἀπερισχεψίας νέου τινὸς

ἐπιβάτου τοῦ στολίσκου. Προσκληθεὶς οὗτος ἵνα γευματίσῃ μετὰ τινῶν αὐτοχθόνων, εἰσήλθεν ἐντὸς καλύβης ἐνθα τὸν περιέμενον οἱ συνδαιτυμόνες. Δυσαρεστηθεὶς ὁμοῦ ἐκ τῆς τροφῆς, συνισταμένης ἐκ φώκης ἐψημένης κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ὀτιεντότων, ἐξήλθεν ἀποτόμως τῆς καλύβης. Οἱ φιλοξενοῦντες αὐτὸν ἔδραμον κατόπιν του ἵνα μάθωσι τὴν αἰτίαν καὶ τί ἐπταίσαν· ἀλλ' ὁ νέος νομίσας ὅτι θὰ ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτοῦ, ἐκράυγασε προσκαλῶν βοήθειαν· καὶ οὕτως, ἐξ ἀσημάντου αἰτίας ἐγένετο ἐναρξίς ἀμοιβαίων ἐχθροπραξιῶν, καθ' ἃς ὁ Γάμας καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ του προσεβλήθησαν, ἐνῶ ἐνησχολοῦντο εἰς τὸ νὰ ἀνεύρωσι τὸ ὕψος τοῦ ἡλίου διὰ ναυτικοῦ ἀστρολάβου, ὑπὸ μαύρων ὠπλισμένων μὲ λόγχας ἐχούσας κερατίνας αἰγμάς. Ὁ ναύαρχος ἐπληγώθη τότε τὸν πόδα καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ σωθῇ ἐντὸς τῶν πλοίων. Τὴν δὲ 16ην Νοεμβρίου ἀπέπλευσαν ἐκ τοῦ κόλπου τῆς Ἀγίας Ἑλένης.

Ἄλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπῆλθε βιαία αἴφνης μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ οἱ Πορτογάλλοι ἱστοριογράφοι ἀφῆκαν ζωηρὰν περιγραφὴν τῆς ἐπισυμβάσης τότε τρικυμίας. Κατὰ πᾶσαν στιγμιαίαν παῦσιν τῆς διαμάχης τῶν στοιχείων, οἱ ναῦται ὑπὸ τῶν κόπων ἀπρηδνηκότες καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ ὑπέκοντες, παρεκάλουν θερμῶς τὸν Γάμαν νὰ μὴ παραδώσῃ ἑαυτὸν τε καὶ οὐτοὺς εἰς τοιοῦτον ὀδυνηρὸν θάνατον. Ὡμολόγουν ὅτι δὲν ἠδύναντο πλέον ν' ἀντιστῶσι κατὰ τοῦ ἐναντίου ἀνέμου καὶ οἱ ἅπαντες ἤθελον ταφῇ ἐν τοῖς κύμασιν ἂν ἐξηκολούθουν τὸν πλοῦν αὐτῶν.

Ἡ σταθερότης ὁμοῦ τοῦ ναυάρχου διετελεῖ οὕσα ἀκράδαντος· ὅθεν συνωμοσία συνέστη κατ' αὐτοῦ ἐν τῷ κρυπτῷ. Ἄλλ' ὁ ναύαρχος ἐγκαίρως εἰδοποιήθει περὶ τούτου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Παύλου, κατορθώσαντος ν' ἀνακαλύψῃ αὐτὴν, ἔδεσε τοὺς συνωμώτας μὲ θλύσεις καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τῶν διαμεινάντων πιστῶν εἰς τὰ καθήκοντά των, ἴστατο νυχθημερόν παρὰ τῷ πηδαλίῳ. Τέλος τὴν Τετάρτην 20 Νοεμβρίου, ὁ στολίσκος ἅπας παρέκαμψε τὸ τρομερὸν Ἀκρωτήριον· οἱ δ' ἀντάρται τότε ἔτυχον συγγνώμης καὶ ἐλύθησαν τῶν δεσμῶν των.

Ὁ Δά Γάμας ἐφθασεν εἰς 200 περίπου μίλια πέραν τοῦ Ἀκρωτηρίου, καὶ ἀποβιβάσας ὄλας τὰς ζωτροφίας τοῦ φορητοῦ πλοίου εἰς τὴν ξηρὰν, διέταξε νὰ τὸ καύσῃ, συνωδὰ πρὸς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Τότε πρὸς τούτοις ἤρξαντο ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ μετὰ τῶν ἐκεῖσε αὐτοχθόνων, καὶ κοκκινοβαφεῖς σκούφοι ἀντηλλάχθησαν πρὸς ἐλεφάντινα βραχιόνια. Προσῆλθον δὲ καὶ διακόσιοι μαῦροι διαφόρου ἀναστήματος, φέροντες δώδεκα βόας καὶ τέσσαρα πρόβατα, καὶ ὅτε οἱ ναῦται ἐξήλθον τῶν πλοίων, οἱ μαῦροι τοὺς ὑπεδέχθησαν παίζοντες τέσσαρας αὐλοὺς, ψάλλοντες καὶ συγχευόμενοι μετ' αὐτῶν· ἠγοράσθησαν δὲ καὶ τὰ κτήνη· ἀλλ' ὁ Γάμας φοβούμενος προδοσίαν ἀπεσύρθη ἀμέσως μετὰ τῶν ἀνθρώπων του ἐπὶ τῶν πλοίων.

Παρέπλευσε τότε τὸν βράχον «δὲ λά Κρούζ» τὸν τελευταῖον τοῦτον σταθμὸν τοῦ Διάζ, καὶ τῇ βοήθειᾳ οὐρίου ἀνέμου διέφυγε τοὺς κινδύνους τῶν ρευμάτων καὶ τῶν ἀμμωδῶν ὀχθῶν. Ἀπρλέσας δὲ πᾶσαν θεωρίαν ξηρᾶς, ἐπανεῖδε πάλιν αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγέννων, καὶ κατὰ συνέπειαν προσεκάλεσε τὸ μέρος ἐκεῖνο «Tierra da Natal» γνωστὸν τὴν σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα «λιμὴν Νατάλου». Ἐντεῦθεν ἡ πορεία αὐτοῦ ἦν πρὸ βορρᾶν παρὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς. Μετὰ μικρὸν πλοῦν ἐπεβίβασεν ἐκεῖσε δύο τῶν ρηθέντων κακούργων μὲ διαταγὴν νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τοῦ χαρακτήρος καὶ τῶν ἠθῶν τῶν κατοίκων ὑποσχεθεὶς αὐτοῖς ὅτι ἤθελε τοὺς συμπαραλάβει καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του. Τὴν 11 Ἰανουαρίου 1498 ἠγκυροβόλησεν εἰς μέρος τι τῆς παραλίας κατεχόμενον ὑπὸ ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφαίνοντο τίμιοι καὶ εἰρηνικῶν αἰσθημάτων. Οὗτοι ἦσαν, ἀληθῶς, Κάφφοι, διότι ὁ στολίσκος εἶχεν ἤδη παραπλεύσει τὴν παραλίαν τῶν Ὀτιεντότων. Ἀφοῦ δ' ἐπὶ δύο ἡμέρας ἀντηλλάχθησαν μετ' ἀλλήλων αἱ μᾶλλον φιλοφρονητικαὶ περιποιήσεις, ὁ Γάμας ἐξηκολούθησε τὸν πλοῦν προσνομιάσας τὸν τόπον «Tierra da Boa Gete» (τὴν καλῶν ἀνθρώπων) Ἄνευρε δ' ἀκολούθως πρὸς τὰς ἐκβολὰς μεγάλου ποταμοῦ φυλὴν τινα ἣτις ἐφαίνετο κεκτη-

μένη μείζονα βαθμὸν πολιτισμοῦ, ἢ οἱ γείτονες αὐτῆς. Εἶχον πλοιάρια φέροντα ἱστία ἐκ φοινικοφύλλων· τοῦθ' ὅπερ ἦτο τὸ μόνον δείγμα ναυτικῶν γνῶσεων ὅπερ οἱ Πορτογάλλοι ἀπῆντησάν ποτε ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς παραλίας καθ' ὅσον δ' ἠδυνήθη νὰ ἐνοήσῃ ἐκ τῶν χειρονομιῶν καὶ τῶν σχημάτων των, οὗτοι εἶχον ἀφιχθῆ ἐκεῖσε ἐξ ἀποστάσεώς τινος, ἔνθα εἶχον ἴδει πλοῖα τοῦ αὐτοῦ μεγέθους ὡς ὁ Ἄγιος Γαβριήλ, ἐξ οὗ εὐκόλως συνεπέρανεν ὅτι αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαὶ δὲν ἀπῆγον πολὺ. Ὀνόμασε δὲ τὸν ποταμὸν « Rio des bos Sinaes » (ποταμὸν καλῆς Ἀπαγγελίας). Τὸ πλήρωμα ὁμῶς ὑπέφερε πολὺ ἐνταῦθα ὑπὸ στομακάκης, ἐξ ἧς πλείττοι ἀπέθανον. Ἐπειδὴ δὲ τὰ βεβλαμμένα πλοῖα ὤφειλον νὰ πακτωθῶσιν, ἐβράδυνεν ὁ πλοῦς ὡς ἐκ τούτου ἐπὶ 32 ἡμέρας. Εἶτα δ' ἀπέπλευσαν ἐκεῖθεν τὴν 24 Φεβρουαρίου καὶ μετ' ὀλίγον ἀνεκάλυψαν δύο σωροὺς νήσων. Πλησίον τῆς παραλίας μιᾶς τούτων εἶδον πλεούσας ὀπισθεν αὐτῶν ἐξ λέμβους ὧν οἱ ναῦται ἦσαν ὠραίου ἀναστήματος, ἦττον μαῦροι τῶν Ὀττεντότων καὶ ἐνδεδυμένοι βαμβάκινα φορέματα διαφόρων χρωμάτων. Εἰς τὰς κεφαλάς ἔφερον καλύμματα χρυσομετάξινα καὶ ἦσαν ὠπλισμένοι μὲ σπάθας καὶ ἐγχειρίδια ὡς οἱ Μαῦροι. Προσῆλθον δὲ θαρραλέως πρὸς τοὺς Πορτογάλλους ὡτανεὶ ἐγνώριζον αὐτοὺς καὶ πρὶν ὠμίλουν Ἀραβιστὶ, ἀλλ' ἀπεποιῶντο περιφρονητικῶς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἦσαν Μαῦροι. Εἶπον ὅτι ἡ νησὸς των ἐκαλεῖτο Μοζαμβίκη, ὅτι συνεμπορεύοντο μετὰ τῶν Μαύρων τῶν Ἰνδιῶν ἀρώματα, μαργαρίτας, ἄργυρον καὶ πανία. Μετὰ ταῦτα ὠδήγησαν τὰ πλοῖα εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου των. Ὁ Μαῦρος Σάχης διοικητῆς τῆς Μοζάκης καὶ οἱ ἄλλοι Μαῦροι ὑπέθεσαν ὅτι οἱ Πορτογάλλοι ἦσαν Τοῦρκοι ὡς ἐκ τῆς λευκότητος τοῦ προσώπου των. Τοῖς ἐπεμψαν τροφὰς πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν ὀπίων ὁ Γάμας ἐδωρήσατο τῷ Σάχῃ, κοκκίνοὺς σκούφους, κοράλια, χάλκινα ἀγγεῖα καὶ κώδωνας. Ἄλλ' ὁ Σάχης οὐδόλως ἐκτιμήσας τὰ δῶρα ταῦτα, ἠρώτησε μὲ δυσαρέσκειαν διατί ὁ πλοίαρχος δὲν τῷ ἔστειλεν ὑφάσματα ἄλκινα. Μετέβη εἶτα ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ἔνθα τὸν ὑπέδε-

χθησαν φιλοφρόνως, ἀλλ' ἀφ' οὗ προηγουμένως ἔλαβον τὰ μέτρα των κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς. Οἱ Πορτογάλλοι ἔμαθον παρ' αὐτοῦ ὅτι ἐκυβέρνα τὴν νήσον (ἢ μᾶλλον τὴν χερσόνησον) τῆς Μοζαμβίκης ὡς τοποτηρητῆς τοῦ Βασιλέως τῆς Κουϊλόας καὶ ὅτι ἡ Καλκούτα εἰς τὴν ὁ Γάμας προὔτιθετο νὰ φθάσῃ, ἀπέχεε δύο χιλμῖλια βορειονατολικῶς, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ πλεύτῃ ἐκεῖσε ἄνευ τῆς βοήθειας ἐμπειρῶν πηδαλιούχων· ὑπεσχέθη δὲ νὰ τῷ προμηθεύσῃ δύο ἐξ αὐτῶν. Ἀνακαλύψας ὁμῶς ἀκολούθως ὅτι οἱ Πορτογάλλοι ἦσαν Χριστιανοὶ ὁ Σάχης ἐνήργησέ συνωμοσίαν, διὰ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ. Τὰ πλοῖα διέφυγον τὸν κίνδυνον τοῦτον ἀποπλεύσαντα καὶ παραλαβόντα ἓνα μόνον πηδαλιούχον. Ἀναχωρῶν ὁ Γάμας ἐκανονιοβόλησε τὴν χώραν τῶν προδοτῶν καὶ ἐπήνεγκεν οὐ μικρὰν βλάβην εἰς τὰς καλύβας των. Τὴν δὲ 1ην Ἀπριλίου ἀπένειμεν εἰς μίαν νήσον, ἣν ἐκεῖ πλησίον ἀνεκάλυψε, τὸ ὄνομα, « Acoutado » πρὸς μνήμην τῆς μαστιγώσεως δι' ἧς ἐτιμώρησε τὸν πηδαλιούχον, εἰπόντα αὐτῷ ὅτι ἡ νήσος ἀπετέλει μέρος ἡπείρου, ἀλλ' ὅστις μετὰ τὴν ποινήν ὠμολόγησεν ὅτι ψευδόμενος εἶπε τοῦτο, ἵνα ἐπιφέρῃ ναυάγιον καὶ καταστρέψῃ τὰ πλοῖα.

Τὴν 7ην ἀφίκοντο εἰς τὴν μεγάλην νήσον Βομβάξαν, ἔνθα εὔρον ὀρύζιον, κεγχρίον, ὄρνιθας, κερασφόρα ζῶα καὶ πρόβατα ἄνευ οὐράς. Αἱ οἰκίαι ἦσαν λιθόκτιστοι καὶ ἡ πόλις ἐπροστατεύετο ὑπὸ χθαμαλοῦ χωρίου, παρὰ τῆ θαλάσσης.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βομβάξης ἦν ἐπίσης ἀχρεῖος μολοντούτο ὡς καὶ ὁ Σάχης τῆς Μοζαμβίκης. Τὴν ἐσπέραν τῆς ἀφίξεώς του καθ' ἣν ἐγένοντο ἀμοιβαῖαι φιλοφρονήσεις, ὁ Γάμας εἰδοποιήθη ὅτι θαλάσσιον τέρας κατέτρωγε τὸν κάλον τοῦ πλοίου· ἀλλ' ἀνεκαλύφθη ὅτι Μαῦροι πολυάριθμοι προσεπάθουν νὰ τὸν κόψουν διὰ νὰ ἐξοκείλῃ ἡ ναῦς. Ἀνυπόμονος ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς ἀξένου ταύτης παραλίας ὁ στόλος ἐπωφελήθη τοῦ πρώτου οὐρίου ἀνέμου ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὸν πρὸς βορρᾶν πλοῦν του. Συνέλαβον δ' ἐκεῖ πλησίον καὶ ἓν πλοῖον φορτηγὸν φέρον 17 Μαύρους καὶ ἀξιόλογον ποσότητα

χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀφίκοντο ἀπέναντι τῆς πόλεως Μελίνδης, κειμένης τρεῖς μούρας μόνον μεσημβρινῶς τοῦ Ἰσημερινοῦ. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ συληθέντος πλοίου ὑπεσχέθη νὰ προμηθεύσῃ τῷ Γάμῃ ἓνα πηδαλιούχον ὅστις νὰ ὀδηγήσῃ τὸν στόλον εἰς Καλκούταν. Δι' ὃ ἐπὶ τούτῳ τὸν ἀπέστειλαν. Ὁ ἀρχηγὸς οὐ μόνον ἐτήρησε τὸν λόγον του, ἀλλὰ παρεκίνησε καὶ τὸν Βασιλέα τῆς Μελίνδης νὰ περιποιηθῇ τοὺς ξένους φιλοφρόνως καὶ μετὰ σεβασμοῦ. Ἐπὶ τῇ γενομένῃ μεταξύ των συνδιαλέξει ὁ Βασιλεὺς ἐξεδήλωσεν, ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε εἶδεν ἀνθρώπους ἀρέσαντας αὐτῷ τοσοῦτον ὅσον οἱ Πορτογάλλοι· χαιρετισμὸν δὲν ἀνταπέδωκεν ὁ Γάμας ἐλευθερώσας τοὺς δεκαεξ' παρ' αὐτοῦ συλληφθέντας Μαύρους. Ὁ Βασιλεὺς τότε τῷ ἀπέστειλε τὸν ὑποδεχθέντα πηδαλιούχον, λίαν ἀκριβῶς γινώσκοντα τὰ τῆς θαλασσοπλοίας. Ὁ στόλος ἀπέπλευσε τῆς Μελίνδης τὴν 24 Ἀπριλίου. Ἐπειδὴ οἱ Πορτογάλλοι εἶχον ἤδη ἀρκούντως προχωρήσει πρὸς βορρᾶν, αἱ δὲ Ἰνδίαὶ ἐκείντο μᾶλλον πρὸς ἀνατολὰς, ἀποχαιρετίσαντες τὴν παραλίαν, ἔπλευν πρὸς τὸ πέλαγος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πρὸς τὸν εὐρὺν κόλπον τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ. Μετὰ τινὰς ἡμέρας, διαπλεύσαντες τὴν Ἰσημερινὴν γραμμὴν ἐχάρησαν ἰδόντες τοὺς ἀστέρας καὶ τοὺς ἀστερισμοὺς τοῦ Βορείου Ἡμισφαιρίου. Τὸ ταξείδιον ὑπῆρξε ταχὺ καὶ εὐτυχές, καθότι μετὰ εἰκοσιτρεῖς ἡμέρας ἐφθασαν ἀπέναντι τῆς παραλίας τοῦ Μαλαβῶρ, καὶ μετὰ δύο ἡμερῶν πλοῦν πρὸς μεσημβρίαν, ἀνεκάλυψαν τοὺς ὑψηλοὺς λόφους τῆς πόλεως Καλκούτας. Ὁ Γάμας ἀντήμειψε γενναίως τὸν πηδαλιούχον, ἠλευθέρωσε τοὺς κακούργους τῶν σιδηρῶν δεσμῶν των καὶ προσεκάλεσε τὸ πλήρωμα εἰς δέησιν καὶ δοξολογίαν τοῦ Ὑψίστου. Ἡ ἀπό τοῦ Γάγου πρὸς τὸν Γάγγην θαλασσία ὁδὸς ἀνεκαλύφθη.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΒΡΗΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ
BIBLIOPHILE JACOB

Μετάφρασις ἐλευθέρᾳ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

ΥΠΟ Ε. Α.

[Συνέχεια ὡς προηγ. ἀριθμῶν]

ΚΕΦ. Η.

Ὁ κ. Φερὼν διήλθεν δλοκλήρου ὥρας σπαρattό-

μενος ὑπὸ τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ βασάνων περιστροφέων πάντοτε περὶ τὸ σμῆλον τῆς τιμῆς.

Κατέληξεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν μονομαχίαν, ἔρριψε μόνον ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τῶν βιβλίων του, κατέστρωσε διαφόρους λογαριασμοὺς, δι' ὧν καταφαίνετο ἡ ἀνθηρὰ τῆς θέσεώς του κατάστασις καὶ ἔγραψε τῷ συνεταιρῷ ἐν εἶδει ἀποχαιρετισμοῦ, περὶ τῆς ἀμέσου διαλύσεως τῆς ἐταιρίας των.

Ἀνησύχει ἐν τούτοις ἀναλογιζόμενος τὴν ἐξ 150 χιλ. φρ. πληρωμὴν συναλαγματικῆς καὶ τὴν καθυστέρησιν τῶν δύο πλοίων ἐν οἷς ἐμπειρίχοντο 300,000 φρ. ἐκ τῆς περιουσίας του, ἀλλ' ἡ δίψη τῆς ἐλδικήσεως ὑπερίσχυε τῶν ἐμπορικῶν φροντίδων καὶ δὲν ἐσκέπτετο ἤδη ἕτερόν τι ἢ τὴν μετὰ τοῦ ἀνιεραστοῦ του συνάντησιν μὲ τὸ ἔπλον εἰς χεῖρας.

Ἐξήγαγεν ἐκ τινος σιρταρίου τοῦ γραφείου του ἐσκοριασμένα παλαιὰ πυρόβολα πρὸ χρόνων κείμενα ἐκεῖ ἄχρηστα, τὰ ἐπλήρωσε μέχρι στομίου καὶ τὰ ἐκρέμασε περίξ τῆς μέσης διὰ δερματινῆς ζώνης, ὁμοίως πειρατῆ πρὸς ἔφοδον,

Ἐνῶν καταγίνετο εἰς ταῦτα, ἔκρουσαν τὴν θύραν τοῦ καταστήματος. — Ἐδίστασεν ὀλίγον πρὸ τοῦ νὰ ἀνοίξῃ ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὸ ἀπεράσισε μὴ ἀλλάξας ὕψος καὶ ἐνδυμασίαν, μῆτε φροντίσας νὰ κρύψῃ τὰ πυρόβολα καὶ τὸ κρεμάμενον ἐγχειρίδιον. — Ὁ κομιστῆς τῆς ἐπιστολῆς ἀπεσύρθη ἐκ φόβου καὶ ἐκπλήξεως εἰς τὴν θέαν τοῦ τραγικοῦ καὶ γελοίου ἐκείνου ὀπισμοῦ.

Ἡ κομισθεῖσα ἐπιστολὴ ἀνῆγγειλε τὴν παραίτησιν τοῦ Ααρδῆ ὡς γραμματέως παρὰ τῷ κ. Φερῶν.

Οὗτος ἀναγινώσκων τὰς πρώτας γραμμάς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, λίαν εὐγενῶς συνεταγμένης ἀλλ' ἐμφανίσεως κατὰ βάθος τὴν ἀχαριστίαν, ἠσθάνθη μᾶλλον οἶκτον, ἀλλ' ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ τῇ ρίψῃ που, προσήλκυσε τὴν προσοχὴν του, φράσις τις ἐπεξηγοῦσα τὸ αἴτιον τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀποτελοῦσα συνέχειαν ταύτης.

Πρωτοφανῆς ὠχρότης ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του καὶ νευρικός σπασμὸς ἐκλόνησε τὰ σῶμα του.

— Σὺ εἶσαι κύριε, Χαροῦν; ἠρώτησε δειλῶς ἡ κ. Φερῶν ἧς ἡ ἀνυπομονησία μᾶλλον ἢ ἡ ἀριεῖς ἀγγεῖας τινος ἐπέισαν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου τῆς. — Σὺ εἶσαι, κύριε Ααρδῆ; Λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μοι εἴπητε ἂν ἐφθασε ἐπιστολὴ τις δι' ἐμέ.

— Μάλιστα, κυρία, ἀπήντησε τὸ παιδίον βλέπον μετ' ἐκπλήξεως τὰ ὄπλα τοῦ κ. Φερῶν καὶ ἀνησυχῶν.

— Δώσε μὲ τὴν, δώσε μὲ τὴν, ἀνέκραξεν, καταβαίνουσα ἀνὰ τέσσαρας τὰς βαθμίδας μέχρι τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ γραφείου θύρας.

— Κυρία! ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δὲν ἀπευθύνεται εἰς σέ, εἶπε ψυχρῶς ὁ κ. Φερών. — Εἶναι ἐμπορικὴ ἐπιστολὴ. Μείνον ἑπάνω, μείνον, δὲν ἤγγικεν ἐπὶ ἡ στιγμὴ τῆς ἐξήγησώς!

— Ἡ κ. Φερών μὴ ἐννοήσασα τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀνέμενεν στιγμὰς τινὰς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν θύραν τὴν ἐξήγησιν τῶν ἀκαταλήπτων αὐτῆ λέξεων, ἀλλὰ τοῦ κυρίου Φερών ἀναλαβόντος τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἢ μᾶλλον τὰς ἐπὶ τῆς ἐμπορικῆς ὑποτιθεμένης ἐπιστολῆς ταύτης σκέψεις του, ἀπεσώθη βραδέως, ταραχθεῖσα ἐπὶ τῷ ἀποτόμῳ καὶ ξηρῷ τρόπῳ δι' οὗ ἀπεπέμφθη.

— Ποῦ εὐρίσκειται ὁ Λαρδῆς; ἠρώτησεν ὁ κ. Φερών μετὰ ζωηρότητος τὸ παιδίον.

— Εἰς τὸ καφενεῖον τῆς Χρυσῆς Ὁρνιθοῦ, ἀπάντησεν ὁ μικρὸς κομιστὴς ὀπισθοχωρῶν μετὰ φόβου ἐκ τῆς παραδόξου στάσεως καὶ τόνου τῆς φωνῆς τοῦ ἐμπόρου.

— Εἶμαι ὁ μικρὸς τοῦ οἴκου, κύριε, καὶ μὲ ἐπέφορτίσαν νὰ κομίσω τὴν ἐπιστολὴν χωρὶς νὰ περιμένω τὴν ἀπάντησιν.

— Μεταβαίνω ἐγὼ αὐτός: εἶπεν ὁ κ. Φερών ἐπιλαμβάνων τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς, διότι, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἐννοῶ τίποτε.

— Κύριε, δὲν ἔχω πλέον τί νὰ κάμω ἐδῶ, ὥστε ἐπιστρέψω εἰς τὸ καφενεῖον νὰ πληροφορήσω τὸν κ. Λαρδῆν περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς παραγγελίας του.

— Εἶνε ἀδύνατον, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἔμπορος ἀναγινώσκων ἀδιακόπως τὴν ἐπιστολὴν, ὦ! Θεέ μου καὶ ἂν ἦτο ἀληθὴς!... Ὁ ἄθλιος, οἱ ἄτιμοι!... Καὶ ἐγὼ τί θ' ἀπογίνω; κατεστραμένος! ἀτιμασθεὶς!... Δὲν μοὶ ὑπολείπεται ἢ ὁ θάνατος.

Ὁ μικρὸς, ἐπιφελοῦμενος τῆς ταραχῆς τοῦ κ. Φερών ἐσπευσε νὰ ἀσφαλίσθῃ μακρὰν τῶν καταστρεπτικῶν σχεδίων, ἅτινα ἀνήγγειλον τὰ πυρόβουλα καὶ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ ἐμπόρου.

Οὗτος δὲ ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς δίδων νέα σημεῖα θυμοῦ καὶ ἀπελπισίας, ἡ φυσιογνωμία του δὲ ἐνέβαινε τρομερὰν ἀγωνίαν, ἣν διεδέχθη βαθεῖα ἀθυμία.

Ἴδου τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς.

Ἐντιμὲ κύριε Φερών καὶ σεβαστέ μοι προϊστάμενε.

«Μετὰ μεγίστης μου λύπης λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σὰς εἰδοποιήσω περὶ τῆς παρρησιᾶς μου ἀπὸ τὸ κινδυνώδες Σας, εἰς τὸ ὅποιον εἶθελον λογισθῆ εὐτυχῆς ἂν ἠδυνάμην νὰ διαμείνω διὰ παντός. Εἰσέρχομαι ἀπὸ σήμερον ὡς Γραμματεὺς παρὰ τῷ κ. Λεονάρδῳ τραπέζιτι ὑπὸ συμφέροντος ὄρου μαθῶν ὅτι αἱ περιστάσεις εἶθελον μὲ ὑποχρεώσαι νὰ ζητήσω ἄσπονδον θέσιν.

Πέποιθα ὅτι θὰ μὲ ἐρωδιάσθητε μὲ τὰ ἐνδεικτικὰ ζήλου καὶ τιμιότητος ἐφ' ὅσον ὑπερέτησα παρ' ἡμῖν. Ἐγὼ δὲ θέλω κρῖσι εἰς τοὺς θέλοντας νὰ μὲ ἀκούσωσιν ὅτι εἰσθε ὁ τῶν ἀνθρώπων τιμιώτερος παρὰ τὰ συμβαίνοντα καὶ ὅτι τὸ μόνον σας ἀμάρτημα ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἐναποθέσατε τὴν ἐμπιστοσύνην σας εἰς ἄτομα ὅπως ἀνάξια ταύτης. Οἴητω ὁ γυναικὶς Χαπούνης, οὐτινος ἡ ἀκεραιότης καὶ τιμιότης ἦτο φεῖς πᾶσι γνωστὴ, λέγεται, ὅτι ἀπέδρα πρός ἀντάμωσιν τοῦ κ. Χακκίνου μετὰ τοῦ ὁποίου ἦτο συννενοημένος.

Ἐλπίζω, ὅτι θ' ἀπολαύσητε διορίας, λαμβανομένην ὑπ' ὄψιν τῶν ἀποτυχιῶν σας καὶ ὅτι ἡ τοῦ Κιμδάρδου καὶ Φολλέτ Ζημῖα δὲν εἶνε ἔτι ἀνεπανόρθωτος, ἐὰν ἀληθεύει τὸ θρυλούμενον, ὅτι μίγα μέρος τῶν φορτίων ἐσώθη.

Ἐξ ἄλλου ὅμως, ἐὰν πρέπει τις νὰ πιστεύσῃ τὰ ἀδόμητα, ἢ θέσιν σας θὰ ἦτο λίαν δυσάριστος, ἐπεὶ δὲ ὁ κ. Χακκίνος ἐκτός τῶν 180,000 φρ. εἰς μετρητὰ ὑπεξήρесе καὶ 100,000 φρ. εἰς γραμμάτια ἀξιών ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν. Εὐχομαι εὐλικρινῶς ἵνα αἱ εἰδήσεις αὐταὶ μὴ ἔχωνται ἀληθείας καὶ δυνηθῆτε νὰ συναζήτε ἐξ ὅλων τῶν πηγῶν σας τὰ ἀναγκαζοῦντα ποσὰ πρός πληρωμὴν τῶν ληξήροθῆσμων ὑποχρεώσεών σας.

Ὁ κ. Λεονάρδου κάτοχος 12,000 φρ. ὑπογραφῆς σας, μοὶ ὑπεσχέθη νὰ σὰς παράσχῃ πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν, θὰ καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως τὸν διατηρήσω εἰς τὰς καλὰς ταύτας διαθesis.

Δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρέτου ὑπολήψεως τοῦ πρώην γραμματέως σας.

«ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΛΑΡΔΗ».

Ὁ κ. Φερών ἔμεινεν ἀπολελιθωμένος, ἠνῆσεν τί ἐσημαίνον αἱ ἀτελεῖς αὐταὶ εἰδήσεις, ἐπέστη περὶ τῆς ἀποδράσεως τοῦ συνεταίρου του καὶ τοῦ ἀποθηκαρίου του μετὰ τοῦ ταμείου του, ἐπέστη περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν δύο πλοίων, ἔλεπε τὰς πιστώσεις του ἐκλιπούσας, ἔλλειμα μέγιστον πρὸς συμπλήρωσιν, καὶ ληξήροθῆσμων πληρωμῶν 150,000.—150,000 φρ. πληρωτέα τὴν αὐριον καὶ δὲν εἶχεν οὐδὲ 100 λουδοβίκια ἐν τῷ ταμείῳ του, τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Σκεπτόμενος ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φανῆ συνεπῆς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του καὶ καταβιβλημένος ὑπὸ τῶν ἰλλεπικλήλων αὐτοῦ συμφορῶν ἔρρεε τὴν χεῖρα μετ' ἀποφασιστικότητος ἐπὶ ἐνὸς πυροβόλου ἵνα θέσῃ τέμα εἰς τὴν ζωὴν του. Ἀνεχαιτίσθη ὅμως ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ν' ἀποσαθῆσῃ τὴν καταστρεπτικὴν ταύτην χρεωκοπίαν, ἧτις ἴσως δὲν ἦτο ἀνεπανόρθωτος. — Ἄλλως τε ἠλθῆσυν τὰ ὑπὸ τοῦ Λαρδῆ γραφόμενα, φθονοῦντος τὸν Χακκίνον καὶ ζηλεύοντος τὸν Χαρούνην;

— Ἴξῆλθεν ὄθεν, ἵνα πληροφορηθῆ ὁ ἴδιος καὶ ἐν τῇ βίῃ του ἐλησμονῆσε νὰ ἐναποθέσῃ τὰ ὄπλα του.

— Φίλε μου, πρόκειται νὰ ἐξέλθῃς; τὸν ἠρώτησε μετὰ παρακλητικῶν ὕψους ἢ σύζυγός του προβαίνουσα μετὰ τρόμου μίχρη τοῦ μεσοβάθρου.

— Ναί! ὅθ' ἐξέλθω, ἀπάντησεν ὁ κ. Φερών μετ' ἀποτόμου ὕψους.

— Τότε ἴαθε τὴν καλοσύνην, ἐπανέλαβε δισταζούσα, νὰ μοὶ στειλῆς τινὰ δ' ἂν νὰ πέμψω μίαν ἐπιστολήν.

— Ἐπὶ τρελλῆς κυρία! ἀπάντησεν οὗτος, μετ' ἀγανακτικῆτος. Εἶσαι τρελλὴ καὶ αὐθάδης! Ζήτησεν ὀντινα ἀγαπᾷς καὶ ἄφησόν με ἤτυχο.

— Πῶς, σὺ μοὶ ὁμιλεῖς οὕτω; εἶπεν ἐκπληττομένη καὶ προτιβληθεῖσα. Πρῶτην ἤδη φορὰν με μεταχειρίζεσαι οὕτω! εἶπεν αὐτῇ, πνίγουσα τοὺς λυγμούς της, ἀλλ' ἂν ὑπομένω πάσχουσα ἐν σιωπῇ, ὅπως ἔπραξα χθὲς, ὅτε μὲ ἠνάγκασες νὰ σὲ ἀκολουθήσω εἰς Ὀντλέρ, ἀσθενῆ καὶ ἐκφραστῆ ὑπὸ τῆς κακοκαίριας.

— Ἀλήθεια! — Ἐννοῶ τὰς δυσκολίας ἃς ἔκαμες νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς... Δὲν με ἀπατώσι πάντοτε κυρία... ἀλλὰ πρὸς τί τὰ πράγματα ταῦτα; — Ἐχω ἄλλὰ σοβαρωτέρας ἀσχολίας καὶ ὀλψει.

— Κεῖθ' νὰ ἔρχῃτι ἀληθείας.

— Μήπως σκοπεύεις νὰ ὑπάγῃς ὡς ἔλεγε, πρὸ ὀλίγου εἰς τοῦ κόμητος δὲ Λανδουᾶ, εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶμαι ἔτοιμος νὰ σὲ ἀκολουθήσω.

— Εἰς τοῦ κόμητος δὲ Λανδουᾶ! ἀπάντησε μετὰ πικρίας ὁ κ. Φερών.—Θὰ ὑπάγω βεβαίως, θὰ ὑπάγω! ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ φροντίσω διὰ τὰ μᾶλλον κατεπειγόντα, εἶνε ἡ ἄλλη ὑπόληψις. .... χαῖρε, κυρία, ἐὰν δὲν ἐπανηρόχῃην πλέον!....

— Τί ἐννοεῖς; διέκοψεν ἡ κ. Φερών προτιβουσα νὰ πλητιάσῃ συρομένη πρὸς τὸν σύζυγόν της. Πρὸς Θεοῦ τί σκοπὸν ἔχεις;

— Τί σκοπεύω, τί σκεπείω... εἶπεν ὁ ἔμπορος ἀπομακρυνόμενος ταχέως, καὶ εὐρεθεί, εἰς τὸν δρόμον πρὶν εἶναι ἡ Φανῆ κατέλθῃ εἰς τὴν κλίμακα. .... Δὲν γνωρίζω τί συμβῆται!... Μὴ μὲ περιμένῃς.

ΚΕΦ ΚΕ

Αἱ τελευταῖαι λέξεις καὶ ἡ ἠλλοιωμένη φωνὴ ὡς καὶ οἱ πλάγιοι ὑπικινιγμοὶ τοῦ Φερών κατέστησαν ἀνήσυχον τὴν Φανῆν ὑποθέσασαν ὅτι ὁ κόμης Λανδουᾶ ἐξετέλεσεν τὰς ἀειλάς του ἀνακαλύψας τὸ ἔνογον τοῦ υἱοῦ του ἐρωτικὸν πάθος εἰς τὸν ἀπατηθέντα σύζυγον. Ἀλλὰ δὲν ἤργησε νὰ καθησυχᾷ,

ἄλλως τε κατεῖχετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπὸ ἀνησυχίας μᾶλλον σπουδαίας προξενουμένης ὑπὸ τῆς ἀπουσίας τοῦ Λουδοβίκου καὶ ἐλυπεῖτο ὑστερουμένην εἰδήσεών του δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπουσίας τοῦ τόσῳ προθύμου καὶ ζωηροῦ νέου ἐν ἡμέρᾳ συνεντεύξεως. Ἐγνώριζεν ἂν ὁ κόμης ἦτον ἱκανὸς νὰ κρατήσῃ τὸν μίον του διὰ τῆς βίας, ἀλλ' ἐγνώριζεν ὠσαύτως ὅτι ἡ θέλησις ἐραστοῦ εἶνε ἐσχυροτέρα τοῦ υἱικοῦ σεῖσασμοῦ. Ἐξ ἄλλου ὑπέθετεν ὅτι ὁ Λουδοβίκος ἦλθε τὸ πρῶτ' εἰς Ἄβρον πρὸ τῆς ἐπανόδου των.

Ἀνέμενεν οὕτω μέχρι τῆς ἐσπέρας, βλέπουσα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν διὰ τοῦ παραθύρου καὶ ὑποθέτουσαι ὅτι ἔκρουον τὴν θύραν, μετέβαινε νὰ βεβαιωθῇ ἀλλ' ἐπιματαίω.

Μετ' ἀγωνίας ὄλονεν ἀξιοῦτης ἐκ τῆς σκέψεως τοῦ προτιθεμένου γάμου περιέπιπτε εἰς ὑποθέσει; ζοριρὰ; μὴ δυναμένη νὰ μκντεύσῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπουσίας τοῦ Λουδοβίκου, διότι ἐκολοκίετο ὅτι θὰ τὸν ἴδῃ ἐντός τῆς ἐσπέρας ἐκείνης. Ἡ ἀνησυχία καὶ ἀνυπομονησία της προέβη τοσοῦτον ὥστε ἐξῆλθεν ἵνα εὐρῇ τὰ μέσα συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Λουδοβίκου, ἐφ' ὃ καὶ ἔγραψε δύο γραμμάς μὲ ὕψος εὐγενῆ καὶ ἐπιφυλλκτικὸν κλοῦσα τὸν ἐρσστην αὐτῆς νὰ καθησυχᾷ τὴν ζωηρὰν συγκίνησιν τῆς καρδίας της.

Ἐπὶ τῆς εἰς τὸν παρακείμενον οἶκον καὶ ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ Νικόλαος Λαρδῆς ἔκλεισε τὸ γραφεῖον περὶ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ὅτι ὁ κ. Χαρούνης ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταιγίδος; ἐξῆλθε τοῦ λιμένος ἐπὶ τῆς λίμνης τοῦ Πέτρου.

Ἐπεφρότησέ τινα νὰ κομίσῃ τὸ ἐπιστόλιόν της ἀλλ' αὐτὸς ἔκρινε καλὸν ν' ἀναβάλῃ διὰ τὴν αὐριον τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ παραγγελίαν.

Ἡ κ. Φερών ἐπὶ στρέψατα οἶκοι ἐκλείσθη ἐν τῷ δωματίῳ της μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ μὴ μείνῃ ἐπὶ πολὺ μόνη. Ἀνέμενεν ὅμως οὕτω μέχρι τῆς 11ης ἐσπερινῆς, ὡς.

Ὁ κομιστὴς αὐτῆς δὲν ἐπικηρύχτο καὶ ὡς ἐκ τοῦτου αἱ μᾶλλον ζορεραὶ ἰδέαι κατελάμβανον αὐτὴν, ὅτε αἴρνης ἔκρουσαν τὴν ὀπισθίαν θύραν τρὶς συνεχῶς, σημεῖον συνεννοήσεως, διὰ τὸ ὅποιον ἡ καρδιά αὐτῆς ἐσκήρτησεν. Ἐρρίφθη οὕτως εἰπεῖν μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως εἰς τὴν θύραν, ἣν ἔκρουον ἐπανελημμένως καὶ ἀνοίξασα αὐτὴν εἰσῆγαγε τὸν νεαρὸν αὐτῆς φίλον, ἔχοντα τὴν κεφαλὴν ἀσκεπῆ, ἡμίγυμον καὶ τὸ πρόσωπον κάθυγον ἐκ τοῦ ἰδρώτος. Ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀγκάλαν του καὶ ἐναλύθη εἰς δάκρυα χαρᾶς.

Ὁ Λουδοβίκος ἀνήγειρε αὐτὴν ἐλαφρῶς καὶ τὴν μετέφερεν εἰς τὸ ἰδιαιτέρον γραφεῖον τοῦ κ. Φερών,

ἔνθα οἱ ἐπανευρεθέντες εὐτυχεῖς ἐρασταὶ ἐλισμόνησαν νὰ φέρωσι φῶς, εἰς τὴν κατὰ μόνας συνέντευξιν ταύτην πλήρη σιωπηλῶν δακρύων χαρᾶς καὶ παιδικῶν χαριεντισμῶν.

ΚΕΦ. 10.

Ὁ Λουδοβίκος δὲ Λανδουᾶ ἦγε τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του τελειόφυτος τῆς σχολῆς τῆς πόλεως Ρουέν πρό τινων ἐτῶν, προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ἐν τῷ Πύργῳ κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ δὲν ἐπέδωκε εἰς οὐδὲν ἔργον πολιτικὸν ἢ βιομηχανικόν, ἔνεκεν τῶν προλήψεων τῶν εὐπατριδῶν, οἵτινες θεωροῦσιν ἀτιμίαν τὰ κατ' αὐτοὺς βάνουσα ἔργα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν τῇ γενεαλογικῇ σειρᾷ του ὡς ἔλγε καυχώμενος ὁ γέρον Λανδουᾶ, οὐδεὶς ἀνεφέρετο, ἔμπορος, συμβολαιογράφος, εἰσαγγελεὺς ἢ γραμματεὺς, δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ νὰ ἀσπασθῇ ἐν ἓκ τῶν κατ' αὐτὴν χυδαίων ἔργων.

Εὐχαρίστως ὅμως πρῶτον αὐτὸν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον, ἀλλ' ἀπελπισθεὶς ἔνεκεν τῆς ἀποστοφῆς τοῦ υἱοῦ του διὰ τὰ ταξίδια καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀπαιτουμένην ἐνεργητικότητα καθυπέβαλλεν αὐτῷ τὸ πολεμικὸν στάδιον, ἀλλὰ δὲν ἐπέμεινε πολὺ μαθὼν ὅτι οἱ εὐγενεῖς δὲν ἔχαιρον πλέον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐν τῷ στρατῷ διὰ χρημάτων προβιβάσμου.

Ὅθεν ὁ Λουδοβίκος παρὰ τὰ κοσμοῦντα αὐτὸν φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προτερήματα, ἔμεινεν ἀργὸς παραδιδόμενος εἰς τὴν φυσικὴν του ἀναλγησίαν, ἐν τῷ Πύργῳ τῶν προπατόρων του, ὃν ἡ ἐπανάστασις καὶ συμμορία τῶν μαύρων ἐφείσθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ ὁμοῦ μέρους τῆς περιουσίας τοῦ κόμητος.

Οὗτος διέσωσε τριάκοντα χιλιάδες φράγκων εἰσόδημα καὶ ὑπελόγιζε διὰ τοῦ προτιθεμένου πλουσίου γάμου τοῦ υἱοῦ του νὰ ἀνυψώσῃ τὴν καταπεσοῦσαν κληρονομίαν.

Ὁ μαρκήσιος Ἀμσβέργης, σύντροφος καὶ φίλος ἐν τῇ ἐξορίᾳ κατὰ τὸν ἀποικισμὸν τῶν Γάλλων εὐπατριδῶν ἦτο κάτοχος τεσσάρων πέντε ἑκατομμυρίων μετὰ μονογενοῦς θυγατρὸς τῆς ὁποίας ἡ πλουσία προῖξ ἐκάλυπτεν τὰς φυσικὰς αὐτῆς καὶ ἠθικὰς ἐλλείψεις. Ταύτην ὁ κόμης προώριζε τῷ υἱῷ του ἰσὺς τῆς τρυφεροτέρας ἔτι ἡλικίας μείνας ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦ μαρκησίου ἕκτοτε σύμφωνος.

Ὁ Λουδοβίκος οὐδέποτε ὑπέθετε κατορθωτὸν τοιοῦτον γάμον. Ὀλίγον ἔφρόντιζε περὶ τούτου, ὡς ἔπραττε καὶ διὰ τὰς ἐπιλοίπους τοῦ πατρὸς του ἰδιοτροπίας.

Ἡ δεσποινὶς Ἀμσβέργη υἱείας ἀμφιβόλου δὲν ἦτο ἐν ἡλικίᾳ γάμου. Ἄλλως τε ὁ πατήρ της ἐξέφρασθη καθαρῶς ὅτι δὲν θὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι πρὸ τοῦ εἰκοστοῦ τῆς θυγατρὸς της ἔτους, ὥστε ὁ Λουδοβίκος ἐφρόνει ἀδύνατον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀφορώντων αὐτὸν σχεδίων, περιωρίζετο δὲ μόνον εἰς τὸ νὰ μὴ ἐναντιοῦται εἰς τὸν πατέρα του, ἀρίνων αὐτῷ ἐλευθεράν τὴν διεξοδὸν εἰς τὰς φαντασμαγορίας του.

Ὁ κόμης ὅμως φοβούμενος ἔνεκεν τῆς υἱείας τῆς νέας, μήπως τῷ διαφύγῃ τοιαύτη λαμπρὰ περίστασις, ἔσπευδε νὰ πείσῃ τὸν μαρκήσιον περὶ τῆς ἐπιταχύνσεως τοῦ σχεδίου του. Εἰς τοῦτο οὐχ ἤττον συνέτεινεν καὶ ὁ ὑφ' ἀπάντων γνωστὸς ἔρωσ τοῦ νέου μετὰ τῆς κ. Φερῶν διὰ τὸ ὅποιον ὁ κόμης ἠσχύνετο ἐπὶ τῇ συγχρωτήσῃ ταύτῃ γόνου εὐγενεοῦς μετὰ χυδαίας οἰκογενείας.

Ὁ ὑπερασπιστὴς οὗτος τῶν πλλιῶν δοξασιῶν, συνεβούλευσε κατ' ἀρχὰς τῷ υἱῷ του νὰ διατρήσῃ τὴν ἐρωμένην του χωρὶς νὰ ἐνοχοποιῆται μετ' αὐτῆς δημοσίᾳ καὶ χωρὶς νὰ τῇ ἀφιερῇ εἶδος λατρείας ἀτιμαζούσης τὸ ὄνομά του.

Ὁ Λουδοβίκος δὲν ὑπετάχθη εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας αἰτινες κείριον ἐπέφερον τραῦμα εἰς τὰ πρὸς τὴν φανήν αἰσθήματά του καὶ ἐξηκολούθη νὰ λατρεύῃ αὐτήν.

Ἀλλὰ τότε ὁ κόμης ἐξαγριωθεὶς ἐκ τῆς θρασύτητος τοῦ υἱοῦ του καὶ προβλέπων ἀπαίσιαν ἐκ τοῦ ἔρωτος τούτου, ἀφῆκε κατὰ μέρος τὰς συμβουλὰς καὶ διέταξεν ὡς κύριος ἐπιθυμῶν νὰ ὑπακούηται.

Ὁ Λουδοβίκος δὲν ἠναντιώθη κατὰ τὸ φαινόμενον ἀλλ' ὑπεξέφυγεν εὐφυῶς τὰς ἐπιβαλλόμενας διαταγὰς. Αἰ μετὰ τοῦ κ. Φερῶν σχέσεις του δὲν διεκόπησαν. Ἀπέφυγε νὰ συνοδεύῃ τὴν κ. Φερῶν εἰς τὰ δημόσια μέρη οὐχ ἤττον ἐσύχναζε μᾶλλον κατ' οἶκον. Ἀλλὰ αἱ προφυλάξεις αὗται δὲν διέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ κόμητος, ὅστις μετ' ὀργῆς ἔμαθεν ἐκ τῶν κατασκόπων του τίνι τρόπῳ ὁ υἱὸς του ἐξέφθευεν τὸν καιρὸν του εἰς Ἄβρην ἔνθα διέμεινεν κοθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀνευ οὐδεμίνας ἐνασχολήσεως.

Ὁ κόμης ἐδοκίμασεν ἔτι ἄνωξ ἀνωφελῶς νὰ ἐμποδίσῃ τὰς μετὰ τῆς κ. Φερῶν σχέσεις τοῦ υἱοῦ του καὶ πεισθεὶς ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα, ἔσπευδε ὅλας τὰς παγίδας πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ γάμου ἐκείνου, τοῦ δυναμένου ὡς ἐκ τῆς λαμπρότητος νὰ θαμβώσῃ νέον ἀγαπῶντα τὴν πολυτέλειαν.

Ἡ κ. Φερῶν ἐξ ἄλλου ἠνόει τὸν πόλεμον ὃν τῇ ἐκήρυξαν καὶ ἐλυπεῖτο σφόδρα ἐπὶ τῷ ἠπίῳ χαρακτήρι τοῦ ἐραστοῦ της, μὴ δυναμένου νὰ ὑπερπηθήσῃ τὰ

ἐμπόδια. Ἐταί ἀπέφυγε μὲν νὰ τὸν ἐρεθίσῃ ἐναντίον τῆς τυραννίας τοῦ πατρὸς του, ἀλλ' ὑπέθαλπε τὴν τοῦ φλεγματικοῦ Λουδοβίκου συμπάθειαν λέγουσα αὐτῷ ὅτι ζητοῦσι νὰ τοὺς ἀποχωρίσωσι.

ΚΕΦ. 11.

— Ὡ! φίλε μου, τῷ ἔλεγεν ἡ κ. Φερῶν χύνουσα ἄφθονα δάκρυα, ὁποία τρομερὰ ἡμέρα! Διατὶ νὰ μὲ ἀφήσῃς ἀνευ εἰδήσεών σου;

— Χάριτι θεῖα, ἠδυνήθην νὰ ὑπεκφύγω! ἐπανελάθεν ὁ ἐραστὴς μεθ' ἡμερίας μόλις διαταραττομένης ὑπὸ συγκινήσεως παρελθούσης. Δι' ἐνὸς ἄλματος ἐφθασα ἐκ τοῦ Πύργου καὶ ὀλίγον ἔλλειψε νὰ μὴ προφθάσω νὰ εἰσέλθω διὰ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἧτις κλείεται κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν· ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἐνδυμασία μου ὡς βλέπεις ὀλίγον μὲ συνιστᾷ.

— Πράγματι εἶσαι παραδόξως ἐνδεδυμένος, ἀπήντησεν ἡ κ. Φερῶν, ἀνευ ἐπεινδύτου, λαιμοδέτου καὶ πῖλου.

— Σύγνωθί μοι, παρουσιαζόμενῳ σοι οὕτω, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐκλέξω ἢ νὰ μὴ σὲ ἴδω ἢ νὰ ἔλθω εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν.

— Δὲν σὲ ἐννοῶ Λουδοβίκε. Τί ἔτρεξεν; Μήπως διέτρεξες κίνδυνόν τινα.

— Ὅχι, φίλη μου. Οὐδένα ἄλλον ἢ ὅτι ζητοῦσι νὰ μὲ ἐμποδίσωσι ἀπὸ τὸν ἔρωτά μου.

— Τὸ ὑπέθετον, ὑπέλαβεν ἡ κ. Φερῶν, μετὰ βραθείως στεναγμοῦ καὶ δακρύων. Ὡ! τὸ κατορθώσωσιν ἔνεκεν τῆς ὀδυναμίας σου.

— Μὲ κρίνεις κακῶς Φανῆ! Ὁ θάνατος μόνον δύναται νὰ μᾶς ἀποχωρίσῃ! Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν βίαν ἀντιτάττω αὐταπάρησιν, εἰς τὰς ὕβρεις τὴν σιωπὴν, εἰς τοὺς κακοὺς τρόπους, τὴν γλυκύτητα, ἀλλ' ὑπὸ τὴν κεκαλυμμένην ταύτην ὑποταγὴν διατηρῶ ἅπασαν τὴν ἰσχύίν μου, ἅπασαν τὴν θέλησιν μεθ' ἅπαντος τοῦ ἔρωτός μου. Σοὶ τὸ ὀμνῶ εἰ καὶ νῦν, ὅτι δὲν θὰ νυμφευθῶ ποτέ!

— Ποτέ! Ὡ! Ἐάν τοιοῦτον συνέβαινε φίλε μου!

— Ἀπεχε τοιοῦτων ἰδεῶν, σὲ ἐξορκίζω, ἐπειδὴ οὐδένα ἀνθρωπίνην δύναμιν δύναται νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ ἐπιποκίσω.

— Τὸ ἐλπίζω.... ἀλλ' ὁ πατήρ σου εἶναι τόσοσιν τρομερὸς εἰς τὸν θυμὸν του καὶ.... ἀλλ' ἐπὶ τέλους διηγήσου μοι τὰ διατρέξαντα.

Τὴν πρῶταν ταύτην καθ' ἣν στιγμήν ἠτοιμαζόμεν νὰ ἀναχωρήσω μετὰ τὸ πρόγευμα καὶ νὰ ἔλθω παρὰ σοί, ὁ κ. Λανδουᾶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου, οὗ τὴν θύραν ἐκλείσιν ὀπισθὲ του.

Ἡ παρὸν μετ' ἐξέπληξε τὰ μέγιστα, ἐπειδὴ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν, οἱ ρευματισμοὶ τὸν ἐκράτουν κατὰ κλίτον καὶ ἐπίσθην ὅτι ἄρῃσε τὴν κλίνην του πρὸ τῆς ἰάσεως, εἰς οὐδὲν ἀναλογιζόμενος τοὺς πόνους οὓς ὑπέφερε βαδίζων. Ἐκάθισε καὶ προσεκάλεσε νὰ πράξω τὸ αὐτό. — α Ποῦ πηγαίνει; μὲ ἐρωτᾷ ἀποτόμως.

— Εἰς Ἄβρην ἀπήντησα. — Ἴνα μείνῃς ἕως τὸ ἐσπέρας; εἶπεν ὑψώνων τὴν κεφαλὴν μεθ' αὐτόσσης ὀργῆς. — Πιθανὸν νὰ μείνω παρὰ τισὶ φίλοις ἀπήντησα. — Δὲν θὰ ὑπάγῃς, εἶπε δίδων διεξοδὸν εἰς τὴν ὀργὴν του, ἀκούεις κύριε σοὶ τὸ ἀπαγορεύω. — Ἄλλ' ἔχω σπουδαίας ὑποθέσεις. ἐκεῖ, εἶπον μὲ ὕρος ἡμερον.

— Ὑποθέσεις; Ἀθλίε! — Ἔχεις τὴν ἀθάδειαν, νὰ ψεύδῃσαι οὕτω; ἐκραξε μὲ βροντώδη φωνήν. Εἶμαι λοιπὸν ὡς ὁ Κασσάνδρας; γέρον ἀπομωραθὲς! ὥστε ἐλπίζει νὰ μὲ πείσῃς μὲ τοιαῦτα παραμύθια; Ἄρκει κύριε! Βλέπω καθαρῶς τὰ τρέγοντα καὶ τὰ ὑπεκφυγὰς σου, γνωρίζω τὰς σπουδαίας ὑποθέσεις σου, τὰς γελσίας, ἀθλίας καὶ ἀναξίας τοῦ ὀνόματός σου.

Βλέπων ὅτι ἐπροτίθετο νὰ μὲ καταδικάσῃ περὶ ζητήματος καθ' οὗ δὲν εἶχα τὴν ἐλευθερίαν νὰ ὑπερασπισθῶ, ἀπεφάσισα νὰ σιωπήσω ὅπως ἀποφύγω τὴν ἐπέκτασιν σκητῆς δυσαρέστου. Ἄλλ' ὁ κ. Λανδουᾶ ἠρεθίσθη ἐκ τοῦ ἐπιφυλακτικοῦ τρόπου μου κλείοντος αὐτῷ πᾶσαν περαιτέρω ἐξήγησιν καὶ ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ὀχληρᾶς συζητήσεως ἢν προεπάθουν μετὰ παντοίων τρόπων φρονήσεως καὶ ὑποταγῆς ἢ ἀποσοβήσω.

α Πῶς; ἀχάριστε υἱέ! ἐκραξε, ἐπιμένεις νὰ ἐράσῃσαι τῆς γυναικὸς ταύτης, νὰ ὑπέκῃς εἰς τὰς καταστρεπτικὰς συμβουλὰς τῆς, νὰ περιφρονῆς τὰς ἰδικὰς μου ὑπαγορευόμενας ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς σου συμφροντος. Προτιμᾷς, μίαν κ. Φερῶν, μίαν ἔμπορον, τοῦ πατρὸς, τῆς τιμῆς σου, τῆς τύχης σου!.... »

Ὁ Λουδοβίκος διέκλιψε τὴν φράσιν του, σφίγγων τὴν χεῖρα τῆς Φανῆς, ἧτις ὅλως ἀφρσιωμένη εἰς τὴν διήγησιν ταύτην δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὸν κρότον κλειδὸς περιστρεφομένης, κρότον ὃν διεδέχθη ἕτερος ἀνοιγομένης ἐντὸς τοῦ οἰκήματος θύρας.

— Ὁ νεανίσκος ἠκροᾶτο μήπως εἰσέληθις τις καὶ τοὺς συλλάβῃ ἐπ' αὐτοφόρῳ.

— Εἶμεθα μόνοι, ἐδώ; ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος, κύπτων εἰς τὸ οὖς τῆς κ. Φερῶν μὲ ἐντρομον ὕρος, ἔπερ τῷ ἐνέπνευεν ἰδίως ὁ πατήρ του.

— Μόνοι; ἀπήντησεν ρεμβάζουσα ἡ κ. Φερῶν καὶ μὴ ἐννοοῦσα τὴν σημασίαν τῆς ἐρωτήσεως ταύτης; Μάλιστα!

— Διότι μοὶ ἐφάνη πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἤνοιγον τὴν θύραν τῆς αὐλῆς, ἀλλὰ δὲν ἀκούω πλέον τίποτε.

— 'Ο άνεμος φυσᾷ δυνατὰ ἐξ ὧ νύκτα ταύτην, ἀπήντησεν ἡ κ. Φερῶν κατεχομένη ὑπ' ἀνυπομονησίας νὰ μάθῃ τὴν συνέχειαν τῆς μεταξύ πατρὸς καὶ υἱοῦ διαμάχης. Οἱ λόγοι τοῦ κ κόμητος εἶνε λίαν σκληροὶ δι' ἐμὲ καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ ἠθάνθης τὴν προσβολὴν ὅσον καὶ ἐγώ.

— "Α! "Εάν ἦτο πᾶς ἄλλος ἢ ὁ πατήρ μου! εἶπεν ὁ Λουδοβίκος ἡσυχάτας ἕνεκεν τῆς ἀταραξίας τῆς κ. Φερῶν. — Μετὰ βίας τῷ ἀπῆντων ἵνα μὴ προσκρούσῃ εἰς τὸ ὀρειλόμενον σέβας εἰς τὴν ἡλικίαν του καὶ εἰς τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς. « Κύριε, δὲν ἐννοῶ τί ὑποθέτετε περὶ τῶν φιλικῶν σχέσεών μου μετὰ τῆς ἐντίμου ταύτης οἰκογενείας; ἦτις μὲ περιθάλλει διὰ πικρῶν εὐγενῶν τρόπων. Ὁ κ. Φερῶν εἶναι ἄνθρωπος ὃν ἐκτιμῶ.... "Βνεκα τῆς γυναικὸς του... μὲ διέκοψεν ἐκεῖνος, μετὰ μυκτηρισμοῦ. "Αχ! Κύριε! ἀνέκραξα ἐρυθριάζων.

— Μήπως δὲν εἶνε ἐρωμένη σου;
— Σᾶς παρακκλῶ, μὴ ὀμιλήτε τόντον ἀπεριπέπτος περὶ ἀτόμων ἀγαπητῶν καὶ δεικνουόντων τοσαύτας ἐνδείξεις εὐνοίας...

— "Εστω! κύριε ἀφοῦ τὸ θεωρεῖς τόσῳ σπουδαῖον, ἀλλὰ σὲ εἰδοποιῶ ὅτι ἡ εὐγένεια αὕτη διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψω πλέον νὰ σὲ ἀπομακρύνῃ τοῦ οἴκου μου, ἐπειδὴ σὲ ἀπομακρύνῃ τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἰσοβάθμων σου ἵνα σὲ παραδίδῃ εἰς ἐκείνην τῶν κατωτέρων σου, ἐπειδὴ ἐν ἄλλαις λέξεσι σὲ ὑποβιάζῃ ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν σου θέσιν. Ὁχυμάζω ἀληθῶς τὴν δύναμιν τῆς εὐνοίας ταύτης, τῶν ἐμπορίσκων, ἧς καταχρᾶται. Ὁ ἀγαθὸς Φερῶν ἀνέχεται εὐχαρίστως τὴν ἀντικατάστασιν, ἡ δὲ κυρία του υπερηφανευομένη ἐπὶ τῇ εὐνοίᾳ ἐνὸς ὑποκόμητος, παρατείνει τὴν εὐπιστίαν τοῦ ἀποβλακηνέντου συζύγου της, ἐπειδὴ ὑπολογίζω, ὅτι ὁ δυστυχὴς οὗτος εἶνε πολὺ μακρὰν τοῦ νὰ μαντεύσῃ τὸ πρόσωπον ὅπερ παίζει. Ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τοῦτο καταντᾷ γελοῖον, ἀποδίδοντες αὐτῷ τοιαύτην σημασίαν. Καὶ εἶνε καιρὸς νὰ τεθῇ ἐν τέρμα, ναί! Ὁ γάμος σου θὰ θέσῃ ἐν τέρμα.

— Ὁ γάμος μου! ἐκραξα, νομίσας ὅτι κακῶς ἤκουσα.

— Ὁ μαρκήσιος Ἀμσβέργης φθάνει αὔριον μετὰ τῆς θυγατρὸς του ἵνα διέλθῃ τὴν ἐποχὴν ἐν Λαυδοῦᾷ. Ὁ ἀλάδης τὸν ἀπικτούμενον ὅθεν κειρὸν νὰ γνωρίσῃ τὴν χαριτόδωτον νεάνίδα ταύτην ἦτις ἔχει ἐν ἑκατομμύριον περιουσίαν, ἐν ἑκατομμύριον κύριε, πῶς σοὶ φαίνεται;

— Δὲν θὰ φθονήσω τὴν τύχην ἐκεῖνου ὅστις θὰ

ἐξαγοράσῃ λίαν ἀδρῶς τὴν προῖκα ταύτην, εἶπεν μετ' ἀδιαφορίας κατὰ τοῦ τόσον συχνὰ ἐπιβαλλομένου μοι σχεδίου.

— Δὲν φροντίζω περὶ τῆς θυσίας σου, ἀπήντησε ψυχρῶς, ἀλλὰ θέλω νὰ τὴν ἀποκτήσῃς ἐντὸς δεκαπενθήμερίας.

Ἄ τόσῳ ἐξεπλάγην ἐπὶ τῇ αἰρνιδίῳ ταύτῃ ἀποκαλύψει ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ λειποψυχῆσω, μὴ ἔχων δυνάμεις ν' ἀπαντήσω, νὰ διακηρυχθῶ κατὰ τοῦ σχεδίου τούτου τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν ὠρίσθη ἐν ἑαυτῷ νὰ ἐμποδίσω. Ὁ πατήρ μου ἐξέλαβε τὴν καταλαθοῦσαν με ἐκπλαξὴν ἀντὶ ὑπακοῆς.

— Πῶς! Δὲν τῷ καθυπέβαλλες ἀποραστικτικῶς τὴν ἀπόρασίν σου ὅτι δὲν θὰ νυμφευθῇς ποτέ; Εἶπε ὁρη αὔσα ἡ κ. Φερῶν.

— Πρὸς τί, νὰ ἐρεθίζω, μὲν τὸν κ. Λανδοῦᾷ ἐνεντίον μας. Ἀπήντησεν ὁ νεανίας τυπτόμενος, ὅμως ὑπὸ τῆς συνειδήσεως διὰ τὴν δειλίαν του.

— Δὲν σημαίνει, ἔπρεπε νὰ τὸν πείθῃς περὶ τῆς ἀντιστάσεώς σου καὶ τῆς ἀκαταβλήτου ἀρνήσεώς σου, ἔπρεπε νὰ τῷ δηλώτῃς ρητῶς, ὅτι δὲν θὰ νυμφευθῇς οὔτε τὴν κυρίαν Ἀμσβέργην οὔτε ἐτέραν τινα ἔστω καὶ πλουσιωτέραν τῆς πρώτης, ἔπρεπε νὰ ἐξηγηθῆς ἀμέσως εἰς τρόπον ὥστε νὰ πείθῃς τὸν πατέρα σου, ὅτι μὲ ἀγαπᾶς πράγματι.....

Δὲν ἐξηκολούθησε τὴν Ἱερειάδα ταύτην διότι νέος σφιγμὸς χειρὸς τῇ μετέδωσε νέους φόβους τοῦ Λουδοβίκου ὅστις ἤκουσε τὴν θύραν τῆς αὐλῆς κλειομένην καὶ βηματισμοῦ ἀπομακρυνομένου.

— Τί τρέχει πάλιν; περιέργον νὰ ἦμαι μᾶλλον σοῦ γενναία.

— Πῶς δὲν ἤκουσες τὰ ῥήματα μετὰ τὸν κρότον τῆς κλεισθείσης θύρας; εἶπεν οὗτος μὲ ταπεινὴν φωνὴν καὶ μὲ πεποίθησιν. Κάποιος εἶναι ἐδῶ, μᾶς ἐνέδρευον, μᾶς ἤκουον Μέγιστε Θεέ! ἂν εἶνε ὁ πατήρ μου.

— Δὲν θὰ σοὶ ἀπαντήσω μὲ τὸ αὐτὸ ὕρον, ἐάν ἦτον ὁ σύζυγός μου! Οἱ κρότοι οὗ; ἤκουσες εἶνε τῆς φαντασίας σου ἀποκύημα. Εἶμαι μόνη, ἀποκλειστικῶς μόνη, οἱ ὑπηρετῆται ὅλοι μετέβησαν εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς Ἰγγοπόλεως, ὁ ἀποθηκᾶριος ἀπουσιάζει νομίζων ὅτι θὰ διέλθωμεν εἰς Ὀυφλέρ, ὁ κ. Φερῶν λίαν δυτηρεστημένος ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως ταύτης, μετέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ συνεταίρου του.

— Ὁ κ. Φερῶν εἶνε ἐν Ἀβρῆ! ἐκραξεν ὁ νέος καταμετρῶν δι' ἐνὸς βλέμματος ταχέως καὶ εὐφυοῦς τοὺς κινδύνους; τῆς παρούσης θέσεώς του.

— Βεβαίως, δὲν σοὶ τὸ προείπον; μὲ ὠδήγησε χθὲς παρὰ τὴν κκοκαίριαν καὶ τὰς προσπαθείας μου

εἰς τὴν ἐξοχὴν ἀλλὰ τὴν πρώταν ἐπιστρέψαμεν ἀμφοτέροι μὲ τρομερὰν τρικυμίαν, ἦτις μὲ ἐτρόμαξεν ὀλιγώτερον παρ' ὅ,τι σὲ οἱ καταφαντασίαν οὔτοι κρότοι θύρας ἀνοιγομένης, καὶ βημάτων ἀφανῶν ἀνθρώπων.. Πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, Λουδοβίκε, διὰ νὰ σοὶ δεῖξω τί ἐστὶ θέλησις.

— Εἶνε ἀληθές; Δὲν εἶχες μείνει ἐδῶ νὰ μὲ περιμένῃς; Καὶ διέτρεξες κινδύνους; "Α! ἐάν ὑποπτευομένη ὅτι ἦτον ἐν τῇ θαλάσῃ... Φανή!..

— Τί ἠδύνασο νὰ πράξῃς πτωχέ μου Λουδοβίκε! Ὁ ἀέκλεες, ἡ θὰ ἀπηύθυνες εὐχὰς εἰς τὴν χαριτωμένην. Ναὶ φίλε μου ἤμην ἐν τῇ θαλάσῃ ὅτε ἤρξατο ἡ καταίγις ἦτις διαρκεῖ ἔτι καὶ ἐξετέθην εἰς τὸν κίνδυνον τοῦτον διὰ νὰ σὲ ἴδω ἐνωρίτερον.

— Πόσον σοὶ εἶμαι εὐγνώμων, ἀγαπητή μου Φανή! Ναὶ ἔχεις δίκαιον, ὁ ἔρωσ μου εἶνε ψυχρὸς καὶ δειλὸς ἀλλὰ θὰ καταβάλλω γενναϊότητα καὶ ἐπιμονὴν ἣν ἤλθον ν' ἀρυθῶ παρὰ σοῦ!.. "Ω! οὐρανέ! ἐκραξεν μετ' ἐκφράσεως βαθέως τρόμου, καὶ τὴν ἐπιστολήν μου! τὴν ἔλαβες; Σοὶ τὴν ἐγγχείρισαν κατὰ τὴν ἀριξίν σου;

— Ποῖαν ἐπιστολήν; ἠρώτησεν ἡ κ. Φερῶν ἦτις δὲν συμμετεῖχεν ἔτι τοῦ τρόμου τοῦ ἐραστοῦ της, δὲν εἶδον οὐδεμίαν ἐπιστολήν.

— "Ω! Θεέ μου! Σὲ εἰδοποιῶν ὅτι ἤμην αἰχμάλωτος καὶ ὅτι δὲν ἠδυνάμην πρὸ τῆς νυκτὸς νὰ ἔλθω εἰς ἀντάμωσίν σου.

— Λουδοβίκε, Λουδοβίκε! μὴ τρομάξῃς οὕτω. Τὴν ἐπιστολήν ταύτην, εἶνε ἀληθὴς, δὲν τὴν ἔλαβον, ἀλλ' ὁ κομιστὴς μὴ εὐρών με ἐδῶ θὰ τὴν ἐκράτησε... ἦ ἴσως τὴν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἀποθηκᾶριον ἢ εἰς τὸν γραμματέα, δὲν γνωρίζω...

— Ἡ ἐπικατάρατος αὕτη ἐπιστολή θὰ ἐνέπεσεν ἴσως εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πατρὸς μου... Ναὶ! ὁ Βικάρδος δὲν ἐτόλμησεν ἴσως νὰ μοὶ τὸ ἐξομολογηθῇ...

— Ἐλθέ εἰς σεαυτὸν, ἡσύχασον Λουδοβίκε; ἡ ἐπιστολή θ' ἀνευρεθῇ... ἀλλὰ τελείωσον τὴν διήγησιν τῆς μετὰ τοῦ πατρὸς σου ἐξηγήσεως.

— Σοὶ ὁμολογῶ, ὅτι δὲν τὴν ἐπέκτεινα, μαθὼν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐτοιμασθῶ εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ προτιθέμενον γάμον, δὲν ἀπεκρίθη οὐδὲν, καὶ ἡ σιωπὴ μου τὸν ἠρέθισεν ἔτι πλέον, μοὶ ἀπηγόρευσε νὰ ἐξέλθω τοῦ δωματίου μου, λέγων, ὅτι εἴθελον νυμφευθῇ τὴν δεσποσύνην Ἀμσβέργην. Μὲ ἐκλείδωσαν ἐν τῷ δωματίῳ μου, ἐνῶ δ' ἠτοιμαζόμεν νὰ βέλθω ἀπὸ τὸ παράθυρον, μὲ εἰδοποίησαν ὅτι ὁ πατήρ μου ἐπανάπεσεν κληνῆρης. Σεβόμενος τὴν θέσιν του ἀνέβηκα διὰ τὴν νύκτα τὸ σκέδιόν μου. Τότε σοὶ ἔγραψα τὴν ἐπιστολήν ἐκείνην ἣν σοὶ ἐπέμψα διὰ τοῦ δασοφύλακος. Ἐνῶ δ' ὁ Πικάρ-

δος ἀνεχώρει κομιστὴς τῆς ἐπιστολῆς μου κατὰ διαταγὴν τοῦ πατρὸς μου, ἀφήρσα τὰ ἐνδύματά μου, ἀναγκάζοντές με οὕτω νὰ μείνω ἐν τῇ εἰρκτῇ μου. Ἀλλ' ἡ προφύλαξις αὕτη δὲν μὲ ἀναχαίτισεν ἀπὸ τὸ σκέδιόν μου. Προσεποιεῖται ὅτι κοιμοῦμαι ἔσθυστα τὸ κροπήγιον καὶ ἅμα τῆς ἡσυχίας ἀποκαταστάσης, ἐν τῷ Πύργῳ, κατέβην ἐκ τοῦ παραθύρου, διεσκέλισα τὸν μικρὸν τείχον καὶ εὐρέθην ἐν τῇ ἐνδυμασίᾳ ἣν μὲ βλέπει, ἀλλ' ὀλίγον περὶ τούτου ἐφρόντιζον μόλις δὲ τώρα παρετήρησα, τὴν παράδοξον ἐνδυμασίαν μου ἐνώπιόν σου... Ἦγνόουν ὅτι ὁ κ. Φερῶν ἦτον εἰς Ἀβρῆν...

ΚΕΦ 1B

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔκρουσεν ἡ θύρα τοῦ Γρηκρίου καὶ ἠκούετο ἡ φωνὴ τοῦ κ. Φερῶν ἄδοντος, τὸ ἄσμα «Φῶς τῆς Σελήνης».

Ἡ κ. Φερῶν δὲν εἴθελε ταραχθῆ ἐάν ὁ Λουδοβίκος ἦτον ἐνδεδυμένος ὡς ἔπρεπε· ἀλλ' ἔτρεμεν ὡς τὸ φύλλον παρατηρούσα τὸ ἀτημέλητον τοῦ νέου ἄνευ ἐπενδύτου, καὶ πύλου. Οὗτος δὲ σκεπτόμενος ὅτι οὐδὲν ἠδύνατο νὰ δικαιολογήσῃ τὸν στολισμὸν του, ἔτυπτε τὸ μέτωπόν του καὶ δὲν ἐφρόντιζε νὰ κρυθῇ ἀπὸ τὰ βλέμματα τοῦ ἐμπόρου, ὅστις ἔκρουε ἤδη ἔτι δυνατώτερον.

Ἡ κυρία Φερῶν συνήλωσεν ἅπασαν τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός της καὶ παρέσυρε τὸν ἐραστὴν πρὸς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς, ἀλλὰ πρὸς μεγάλην τῆς ἐκπλαξὴν εὐρεν αὐτὴν κλειστὴν ἄνευ κλειδός.

Ὁ Λουδοβίκος δὲ Λανδοῦᾷ δὲν ἀμρέβαλλεν πλέον ὅτι τῷ ἔπραττον τὴν ἐξοδὸν ἀναπολῶν τὸν κρότον καὶ τοὺς λαθραίους βηματισμοῦ; καὶ ἐπέμενε εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ιδέαν ὅτι ὁ πατήρ του τὸν κατεδίωκεν.

Ἐθεώρει ὁ εἰς τὸν ἄλλον ἐν σιωπῇ, συμβουλευόμενοι περὶ τοῦ ληπτέου μέτρου καὶ ἀποθαρρυνόμενοι ἐν ᾧ ὁ κ. Φερῶν ἀνυπομόνει ἐπὶ τῇ βραδύτητι.

— Φανή τί θ' ἀπογίνωμεν; ἔλεγε χαμηλοφώνως ὁ Λουδοβίκος. Ὁ κ. Φερῶν θὰ συνοδεύεται βεβαίως παρὰ τοῦ πατρὸς μου!

— Πρόκειται περὶ σπουδαιοτέρου ἔτι! ἐπὶ κληνῆρας ἡ κ. Φερῶν, ἀσπασθεῖσα τὸ μόνον μέσον σωτηρίας, ὅπερ παρεῖχον αἱ περιστάσεις· ἰδοῦ, Λουδοβίκε, κρύφθητι ὀπισθεν τῶν σάκκων καὶ μὴ κινηθῆς διόλου. Ὁ ἀνοίξω καὶ ὀδηγήσω τὸν κ. Φερῶν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἔπειτα καταβαίνω μὲ πρόφασιν τινα καὶ σὲ ἐλευθερώνω.

— Ἀλλ' ἐάν μὲ ἀνεκάλυπτεν ἐδῶ; ἐν τῇ ὥρᾳ

ταύτη, και με τοιαύτην ένδυμασίαν; τί θά τῷ εἶπω; Φανή; τί θά σκεφθῆ; και ὁ πατήρ μου;

— Δέν ἔχομεν καιρόν νά ἐξετάσωμεν τά ζήτήματα ταῦτα τώρα, γρήγορα, κρύφτηι και ἀφίσει ἐμέ διά τὰ περαιτέρω.

— "Ε! Φανή! ἔκραζεν ὁ κ. Φερών κρούων διά τοῦ ποδός τήν θύραν; μήπως με κατεδίκασας νά κοιμηθῶ εἰς τόν δρόμον κυρία Φερών.

— Πῶς! Σὺ εἶσαι! κύριε! ὁ τοῦ θορύβου αὐτοῦ αἴτιος, ὁ τοὺς γειτόνους διαταρακτικῶν και τήν περιέργειαν τῶν διαβατιῶν προκαλῶν.

— Ναί, ἐγώ εἶμαι! εἶπεν ὁ ἔμπορος μετ' ἠγγιωμένης φωνῆς, τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ κάτω, τὸ πρόσωπον πορφυροῦν, και ἠλλοιωμένα τά χαρακτηριστικά, δέν με ἐπερίμενες;

— Ἐκοιμώμην, ἀπήντησεν αὐτὴ παρατηροῦσα μετ' ἀνησυχίας τήν ἐρυθρότητα και τὸ πεπλανημένον τοῦ κ. Φερών βλέμμα, με ἐξύπνησας... Ὁχ ἦναι ἀργά;

— Δύο τῆς πρωίας! ἀπήντησεν ἀπερισκέπτως ὁ ἔμπορος καθήμενος πρὸ τοῦ γραφείου του, ἐν τῇ ἰδίᾳ θέσει, εἰς ἣν ἐκάθητο ὁ Λουδοβίκος και ἤρξατο ἀναδηρῶν τὰ ἐμπορικά του βιβλία και κάμνων λογαριασμοὺς.

— Δύο ὥραι τῆς πρωίας! ἔκραζεν ἡ κ. Φερών ἐκπλητομένη ἐπὶ τῇ προεχωρημένη ὥρᾳ ἧτις δέν ἠμποδίζε μολαταυτά τήν πρὸς ἐργασίαν κλίσειν τοῦ ἐμπόρου. Πῶς δέν ἦλθες ἐνωρίτερον; Πῶς! δέν θά ἀναπαυθῆς; Τοιαύτην ὥραν θ' ἀρχίσῃς τήν ἐργασίαν σου.

— Πήγαινε εἰς τὸ δωμάτιόν σου Φανή, εἶπεν ὑποκόπως ὁ κ. Φερών κειλιμένην ἔχων τήν κεφαλὴν πρὸ τοῦ γραφείου του, δέν θά κατακλιθῶ σήμερον.

— Δέν θά κατακλιθῆς σήμερον; εἶπεν αὐτὴ φρίττουσα ἐπὶ τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἐμποδίζούσῃ αὐτήν νά πραγματοποιήτῃ τήν ἀπόδρασιν τοῦ Λουδοβίκου.

— Ὅχι, φίλη μου, αἴριον εἶνε τὸ τέλος τοῦ μηνός και ἔχω πληρωμὰς μεγίστας νά κάμω, τοσοῦτω δὲ μεγάλας ὥστε ἐάν δέν εἶχα ἐκεῖ τὰ χρήματα ἐν τῷ ταμείῳ μου, θά ἐτρελλαινόμην μόνον ἐπὶ τῇ σκέψει 150,000 πληρωτέα αἴριον. 150,000, ἐψιθύριζεν ἀναστεναζών και τύπτων τὸ στήθος του. Δέν εἶχα ἀρκετὴν φρόνησιν εἰς τὸ ἐμπόριόν μου, ἔπρεπε νά τὸ προβλέψω.

— Μπᾶ! Ἄφοῦ ἔχεις τὰ χρήματα ἐν τῷ ταμείῳ, τρομάζεις τόσο πολὺ;

— Φοβοῦμαι... φοβοῦμαι πάντοτε... ἐκλείσεις καλῶς τήν εἰσοδὸν τοῦ καταστήματος;... διότι οἱ κλέπται δέν ἀ τειεύονται, ἔχει ἀρκετὰ χρήματα τὸ ταμείον, και εἶνε δυνατόν νά τοὺς ἐμαγνήτῃς τήν νύκτα αὐτὴν κατά τήν κακοκαιρίαν, κατάλληλον πρὸς κλο-

πῆν. Βλέπεις, ἅπαντα ἡ πόλις γνωρίζει ὅτι ἔχω τὰ χρήματα ἔτοιμα διά τὰς μεγάλας πληρωμὰς τῆς αἴριον, ὅτι ὅλοι οἱ ὑπρέται μας ἐλλείπουσιν, ἐπίσης και ὁ ἀποθηκάριος, ὥστε τίποτε παράλογον μανθάνοντες οἱ κλέπται ὅτι τὸ κατὰστημα εἶνε ὅλως ἀπροφύλακτον... και δύο μόνον κακοποιοὶ ἀποφασιστικοὶ ἀρκοῦν... Καλὰ τί λέγω και εἰς μόνον λάθρα εἰσερχόμενος ἀπὸ τήν ἡμέραν...

— "Ὀβαλες κατά νοῦν νά με τρομάξῃς; διέκοψεν ἡ Φανή προσπαθοῦσα νά φανῆ μειδιῶσα Δέν θά τολμήσω νά ἐπιστρέψω μόνη εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἐκτός ἐάν με συνοδεύσης. Ἐάν μὲνης ἐδῶ θά μείνω και ἐγώ, ἐπειδὴ με ἐφόβισες με τὰς ἱστορίας σου.

— Δέν θά ἦνε ἡ πρώτη φορά... Οἱ κλέπται εἶνε τόσο ἐπιδέξιοι, τότεν τολμηροί!... και διά νά κερδήσωσιν 150,000 φρ. τί δέν εἶθελον ρισκοκινδυνεύσει; Διά πᾶσαν ὁμῶς περίπτωσιν ἐδανείσθην τὰ πυροβόλα τοῦ Χακκίνου και εἶμαι ὀπλισμένος εἰς τρόπον ὥστε νά προφυλάξω τὸ ταμείον μου ἀπὸ πᾶσαν νυκτερινὴν ἐπιδρομὴν.

— Ἄρκει! Οὐδεὶς γινώσκει ὅτι ἔχεις ἐκεῖ τόσα χρήματα, κοιμήθητι ἐν εἰρήνῃ και ἔσο βέβαιος ὅτι και οἱ κλέπται κοιμῶνται ἐπίσης. Ἐλα φιλε μου, κάμει διαβολευμένο ψῦχος εἰς τὸ γραφεῖον τοῦτο... Ὁχ κρυώσης και ἐγώ ἤδη βήχω.

— Σοὶ δοκίζομαι ὅτι προτιμῶ νά μὴ κατακλιθῶ, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀπαιτεῖς, ἐπειδὴ με ἀπειλῆς νά ἀγυρνήσῃς, δέν θέλω νά σοὶ ἀφαιρέσω τὸν ὑπνον οὔτινος ἔχει ἀνάγκην κατόπιν ἡμέρας τῶσφ κοιπώδους...

— Ἰσθαι πάντοτε καλός, τοῦτο εἶνε ἀπόδειξις τῆς συμπαθείας σου ἢ; ἔχω τρανὰ δείγματα...

— Ἀλήθεια! ἐλισμόνησα τήν ὑπόσχεσιν ἣν ἐδώσα τῷ Χακκίνῳ, εἶπεν ὁ Φερών ἀποσπώμενος ἀποτόμως τοῦ βραχίονος τῆς συζύγου του και εἰσερχόμενος εἰς τὸ γραφεῖον του μετὰ τοῦ κηροπήγιου, ἐξήλεγε τὸν παρουσιάζοντα διαφορὰν Ἀ/σμὸν και δέν μοι μένει ἢ νά δώσω ἐν βλέμμα εἰς τὸ ταμείον.

Ταῦτα λίγων, ἦνοιξε μυστηριωδῶς με διαφόρους κλεις ταμείων σιδηροῦν προσκεκολλημένον ἐν τῷ τοίχῳ και ἠὺχαριστῆτο βλέπων ὅτι τὸ ταμείον του ἦτον δυσπρόσβλητον.

Ἦ κ. Φερών ἠκολούθει διά τοῦ βλέμματος, κηδῶλως ὑποπτευομένη τι, ἀπίσας τὰς κινήσεις τοῦ συζύγου τῆς.

Ὁ ἔμπορος ἀπέσυρεν ἐκ τοῦ βάθους τῆς τελευταίας κρύπτης πρᾶξιον χαρτοφυλάκιον, ἔβλεπε τήν προοδένουσαν αὐτὴν ταινίαν και τὸ ἔριψεν ἐπὶ τῆς τραπεζῆς ἀφίνων κραυγὴν τρομεράν.

— Μὲ ἔκλεψαν! με ἔκλεψαν! ἐπανελάμβανεν μετὰ

τόνου ἀγανακτήσεως και θλίψεως, με ἔκλεψαν! Κατεστράφη! Ἀπώλωλα, ἠιμάσθην. Μὲ ἔκλεψαν!...

— Εἶνε ποτὲ δυνατόν; ἔκραζεν ἡ κ. Φερών, συμμεριζομένη τήν θλίψιν τοῦ συζύγου τῆς λησμονοῦσα και αὐτὸν ἔτι τὸν ἐραστὴν τῆς, ὅστις ἐκρύπτετο δύο βήματα μακρότερον και ὑπέφερε τὰ πάνδεινα.

— Τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦτο ἐμπεριείχεν 150,000 φρ. ἔλεγεν ὁ κ. Φερών ἀποσπῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, τύπτων τὸ πρόσωπον, δάκνων τὰς χεῖρας και δίδων σημεῖα τῆς μεγαλητέρας θλίψεως. 150,000 φρ. Ὅλα τὰ ἔκλεψαν! Ὅλα!...

— Τοῦτο θά ἔγεινε κατά τήν ἀπουσίαν μας ἐπειδὴ μετὰ τήν ἐπάνοδόν μας δέν ἀφίσα τὸν οἶκον και ἤθελον ἀκούσει!...

— Αἱ κλειδωνιαί, εἶνε ἀνέπαραι, διέκοψεν ὁ ἔμπορος ἐξετάζων αὐτὰς ἐκ τοῦ πλησίον, ἡ κλοπὴ ἔγεινε δι' ἀντικλειδῶν... Ἀκροάσθητι!

— Τί; τί τρέχει; ἠρώτησεν ἡ κ. Φερών σύρουσα τοὺς σύρτας τοῦ ταμείου διά νά ἐπισύρῃ τήν προσοχήν τοῦ συζύγου τῆς.

— Κάποιος εἶνε ἐδῶ! Ἴσως οἱ κλέπται εἶνε ἐτι κεκρυμμένοι... Ἦκουσα κρότον ἐν τῷ γραφείῳ!... Μὴ φοβῆσαι Φανή, φέρω ὄπλα.

— Παραφέρεσαι, ἐπανελάβην αὐτὴ κρατοῦσα τὸν σύζυγόν τῆς... Δέν ἦνε κανεὶς!... Φέρεις πυροβόλα. Μέγιστε Θεέ! κύριε Φερών!

— Μὴ με ἀναχαιτίζῃς, εἶπεν οὗτος εἰσπηδῶν ἐν τῷ γραφείῳ με ἔτοιμα τὰ πυροβόλα, τὸν πρῶτον ὄν ἀπαντήσῳ, τὸν φονεύω.

— Ἄ! κύριε, πρὸς Θεοῦ! μὴ γίνητε αἴτιος δυστυχίματος! ἔκραυγασεν ἡ κ. Φερών προσπεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας του και καθικετεύουσα αὐτὸν με τεταμένης πρὸς αὐτὸν τὰς χεῖρας, χάριν, ὑπὲρ αὐτοῦ κύριε, χάριν, μὴ τὸν φονεύσετε.

ΚΕΦ. ΙΓ.

Ἰδοὺ εἰς! ἔκραζεν ὁ κ. Φερών ἀνακαλύψας ὀπισθεν τῶν ἀκκων τὸν Λουδοβίκον και σκοπεύων κατ' αὐτοῦ οὐδεμίαν κίνησιν ποιήσαντος πρὸς φυγὴν. Ἄθλιε με ἔκλεψας, ἀπόδος μοι τὸ χρυσίον μου, τὰς 150,000 φράγκα μου, ἄλλως τε σοὶ θραύω τὸ κρανίον.

— Ἐχει καλῶς, φονεύσατέ με κύριε! εἶπεν ὁ νεανίας ἐξερχόμενος τῆς κρύπτης του κάτωγρος και τεταραγμένος. Φονεύσατέ με ἀμέσως, εἶπε προβάλλων τὸ στήθος του εἰς τὰ πυροβόλα, ἀλλὰ σὰς δοκίζομαι ὅτι δέν σὰς ἔκλεψα.

— Ὁ Λουδοβίκος Λανδουά! ἀνέκραζεν ὁ Φερών

προσποιοῦμενος ὅτι συνέλαβεν και ἑτέρας ὑπονοίας. — Ὑμεῖς εἰσθε κύριε!

— Τί περιμένετε κ. Φερών; ἠρώτησεν ὁ νεός, φονεύσατέ με τὸ ἀπαιτῶ ὡς χάριν.

Ἦ κ. Φερών ἧτις ἐκ τοῦ τρόμου ἦτο ἠμιθανής δέν εἶχεν ἀρκετὰς δυνάμεις ὥπως συλλέξῃ τὰς ἰδέας τῆς και ἀντιμετωπῆσῃ τήν τρομερὰν σκηνὴν ταύτην, ἠκουε μετὰ φοβερᾶς συγκινήσεως τοὺς ἀνταλλατομένους μεταξὺ τοῦ συζύγου και ἐραστοῦ τῆς λόγους ἀλλ' ἠδυνάτει ν' ἀναμιχθῆ εἰς ὑπόθεσιν ἧς τὸ κύριον θέμα ἦτον ἡ διαγωγή τῆς, ἐπεκαλεῖτο τὸν θάνατον και ἠύχετο ἵνα ἡ τῷ Λουδοβίκῳ προορισμένη σφαῖρα διευθυνθῇ κατ' αὐτῆς.

— Τί ἐπραττες ἐδῶ εἰς τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός κύριε; εἶπε σοβαρῶς ὁ κ. Φερών δεικνύων αὐτῷ κάθισμα καταδίκου. Εἰς ποίαν θέσιν σὲ εὗρίσκω; Εἰσῆλθες εἰς τὸν οἶκον μου κρυφίως, διά ποῖον σκοπόν;

— Κατηγορήσατέ με και καταθλίψατέ με, κύριε! Ἐπανελάμβανε κλαίων ὁ Λουδοβίκος. Δέν ἔχω τίποτε νά εἶπω πρὸς ὑπεράσπισίν μου.

— Τότε σοὶ με ἔκλεψας; ἔκραζεν ὁ ἔμπορος με βροντώδη φωνήν. Ναί σὺ εἶσαι ὁ κλέπτης, οὐδεὶς ἄλλος ἢ σὺ.

— Σὰς ὁμνῶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι εἶμαι ἄθως τῆς πράξεως ἣν μοὶ ἐπιρρίπτετε! ἐπανελάβην ὁ νεός φοβούμενος νά ὁμολογήσῃ τὸ ἀληθές αἴτιον τῆς παρουσίας του.

— Ἐνοῶ τί τρέχει! Οἱ συνένοχοί σου ἀπάγοντες τὸ θύραμα σὲ ἀφῆσαν ἐδῶ ἀντὶ δμῆρου. Ναί θά ὑποστής ἅπασαν τήν ποινήν και θά παραδοθῆς ἀμέσως εἰς τὴν χωροφυλακήν.

— Κύριε! εἶπεν ἡ κ. Φερών δισταζούσα νά πλησιάσῃ, εἶνε ποτὲ δυνατόν νά ὑποπτευθῆτε ὡς ἐνοχον κλοπῆς τὸν κ. Λουδοβίκον, τῆς μᾶλλον χαμερπούς και αἰσχρᾶς πράξεως; ὄχι, βεβαίως μὴ τὸ πιστεύητε.

— Μὲ ἔκλεψαν και συνέλαβα τὸν κλέπτην, εἶπεν οὗτος, ἰδοὺ τί πιστεύω κυρία, και ἀμέσως θά κράξω βοήθειαν.

— Μὴ κράζετε, κύριε! εἶπεν ἀπελπιστικῶς ὁ ἐραστής, φονεύσατέ με μᾶλλον, μὴ καλέσητε μάρτυρας εἰς τὸ συμβάν τοῦτο.

— Ἴσως ἐπιθυμεῖς νά σὲ στείλλω εἰς τοῦ πατρός σου, ἐλεύθερον και ἀτιμώρητον; Ἀλλὰ τί ἔκαμες τὰ χρήματα;

— Τὰ χρήματα δέν τὰ ἔχω, σὰς τὸ ὁμνῶ ἔτι και νῦν εἰς ὅτι ἔχω ἱερόν, δέν σὰς ἔκλεψα.

— Ὁμολόγησον, τήν ἀλήθειαν! εἶπέ μοι ὅτι ἔχασες εἰς τι καταγώγιον χαρτοπαικτῶν τὸ ποσὸν αὐτὸ, τὸ ὁποῖον δέν σοὶ ἀνῆκε και τὸ ὁποῖον ἠλιπίεις

ν' ἀντικαταστήτης τὴν αὐριον, μετὰ τὰ κέρδη. Ὁμολόγησον τουλάχιστον τὴν ἐνοχίην σου καὶ θὰ σὲ συγχωρήσω ἀναμφιβόλως, ἐπειδὴ σὲ ἡγάπων, εἶχον εἰς σὲ ἐμπιστοσύνην, ἐπειδὴ συλλυπηθεῖς τὸν ὑπὸ τοῦ πάθους ἀποπλανώμενον παύτην, ὁμολόγησον τὴν ἀλήθειαν, ὁμολόγησον, ἄλλως τε εἶσαι χαμένος.

— Νὰ ὁμολογήσω, Θεέ μου! ἔλεγεν οὗτος, ἀποφασίζας τὰ πάντα ἵνα μὴ ἐνοχοποιήσῃ τὴν ἐρωμένην του, νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἰμαι ἐνοχος κλοπῆς ἣν δὲν διέπραξα.

— Κύριε, εἶπεν ἡ Φανῆ, γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι ὁ κ. Λανδοῦ ἀεὶ ἀνίκανος τοιαύτης πράξεως. γνωρίζετε τὴν οἰκογένειάν του, γνωρίζετε ὅτι ἐν ἀνάγκῃ δύναται νὰ σᾶς βοηθήτῃ καὶ χρηματικῶς, ἀντὶ νὰ...

— Ὑμεῖς κυρία! ἀγνοεῖτε ἴσως ὅτι περιπλέκετε τὰ πράγματα καὶ καθιστᾶτε τὴν ἰδικήν του καὶ τὴν ἐμὴν θέσιν δυσχερεστέρην ὥστε σιωπήσατε παρακαλῶ.

— Κύριε, εἶπεν ὁ νέος ὑπολογίτας τὴν θέσιν του, ἀφοῦ πρέπει, ἀφοῦ μὲ πειθαναγκάζετε, θὰ ὁμολογήσω λοιπόν....

— Ὅτι μοὶ ἔκλειψας 150,000 φρ. ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Φερὼν βλέπων ὅτι δὲν εἶχεν ἐκεῖνος τὸ θάρρος νὰ τελειώσῃ τὴν ὁμολογίαν ταύτην.

— 150,000 φρ., ὑπετενθρόριτεν ὁ Λουδοβίκος, τὰ ὅποια ὑποχρεοῦμαι νὰ σᾶς ἀποδώσω, ὅτε γίνω κύριος τῆς περιουσίας μου.

— Ἦτοι μετὰ 15 ἢ 20 ἔτη! εἶπεν ὁ κ. Φερὼν προετοιμάζων τὰ πρὸς γραφὴν ἀναγκαῖα. Ὁ λόγος σου δὲν μὲ ἀρκεῖ, ὁ λόγος κλέπτου δὲν εἶναι φερέγγυος, θὰ ὑπογράψω ἀπόδειξιν τῆς κλοπῆς καὶ τοῦ χρέους σου,

— Ἐγὼ κύριε, νὰ ὑπογράψω τοιοῦτον ἔγγραφον! ἔκραζεν ὀπισθοχωρῶν. Ποτέ! Δὲν θὰ δυνηθῶ ποτέ νὰ τὸ πράξω.

— Ἐκλεξόν, ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ κ. Φερὼν, παρουσιάζων αὐτῷ κάλκμον, συγκατάνευσον νὰ ὑπογράψῃ, ἄλλως τε κρᾶζω πρὸς σύλληψίν σου. Προσκαλῶ τὸ πλῆθος, σὲ ὀνομάζω, σὲ συλλαμβάνουν, σὲ φέρουν εἰς τὴν εἰρκτήν, εἰσάγεσαι ὡς κατηγορούμενος εἰς τὸ δικαστήριον καὶ δικάζεσαι....

— Κύριε, θὰ ὑπογράψω πᾶν ὅ,τι θελήσατε, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος δὲ Λανδοῦ μετὰ σοδαῖα συγκινήσεως. Δὲν ἔχω νὰ ἐκλέξω.

— Ὡ! κύριε Λουδοβίκε, μὴ ὑπογράψετε, εἶπε τότε ἡ κ. Φερὼν ἐνόησεν τὰς χεῖρας καὶ ἐνατενίζουσα αὐτὸν μετὰ δακρύων θλιβεροῦ θαυμασμοῦ. Ὁμολόγησον τὴν ἀλήθειαν.

— Μόνον δύο γραμμάς πρὸς ἀσφάλειάν μου σοὶ ζητῶ, εἶπεν ὁ κ. Φερὼν ἀπομακρύνων τὴν σύζυγόν του καὶ ἐπιβάλλον αὐτῇ σιωπὴν διὰ ἀπειλιτικῆς χειρονομίας. «Ὅ ὑποραινόμενος» θὰ γράψῃ; «ὁ ὑποραινόμενος ὁμολογῶ καὶ ἀναγνωρίζω, ὅτι εἰτῆλθον ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κ. Φερὼν, ὅτι ἤνοιζον δι' ἀντίκλειδος τὸ ταμεῖον, τὸ ὁποῖον περιεῖχεν 150,000 φρ. εἰς τραπεζικὰ γραμματίαι, καὶ ὑπεξήρξα τὸ ποσὸν τοῦτο, ὅπερ ἀπώλεσα εἰς τὸ χαρτοπαίγιον τὴν νύκτα ταύτην, ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ μου ταύτῃ ἀποσπασθεῖσθαι ὑπὸ μόνης τῆς μετνοίας, ὁ κ. Φερὼν συγκατένευσε νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ τῆς δικαστικῆς καταδιώξεως.» Τὰ ἔγραψες; Καλῶς. Ὑπόγραψον τώρα καὶ θέσον καὶ τὴν ἡμερομηνίαν.

— Ποῖον αἴσχος! ἔκραζεν ἡ κ. Φερὼν. Δὲν ἔγραψες τοιαῦτα ψεύδη, μὴ τὰ ὑπογράψῃς, σοὶ τὸ ἀπαγορεύω....

— Κυρία, τῇ εἶπεν ὁ σύζυγός της μετ' ἀγανακτικῆς ὠθήσεως αὐτὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δωμάτιον, πρόσεξε μήπως σὲ κατηγορήσω ἐπὶ συνενοχίᾳ.

— Ἡ κ. Φερὼν ἠγνῶσι τὴν ἐνταῦθα προυσίαν μου, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος ἐγχειρίζων τὸ ὑπογραφὸν ἔγγραφον, δὲν εἶχον συνέννοχον.

— Τώρα, ἀνάμενον τὴν ἐπάνοδόν μου, εἶπεν ὁ ἔμπορος, ὄπισθε: διὰ τῶν πυρροβόλων καὶ ἐγχειριδίου του καὶ ἐξελθὼν ἐν σπουδῇ, εἶσαι αἰχμάλωτός μου μέχρι τῆς αὐριον, νεαία μου.

ΚΕΦ. ΙΔ.

Ὁ κόμη δὲ Λανδοῦ προσβληθεὶς ἐκ νέου ὑπὸ τῶν ρευματισμῶν του ἔπεσε κλινῆρης καὶ ἔπασχεν ὑπὸ τρομερῶν πόνων ἀδιαλείπτως. Ἄλλ' οἱ φυσικοὶ πῖνοι δὲν ἤρκουν πρὸς ἐλλάττωσιν τῶν ἠθικῶν, οὐτε τοῦ αἰσθήματος τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ὅπερ ἔφθανε μέχρι τυραννίας, οὐτε τῆς ἀνυπομονησίας ἣ εἶχε ν' ἀντικρούσῃ τὰς κατ' αὐτὸν νεανικὰς παρεκτροπὰς τοῦ υἱοῦ του. Ἀδιαλείπτως ἐφώναζε καὶ παρεπονείτο κατὰ τῶν καταθλιβόντων αὐτὸν πόνων τῶν ἐξογκομένων κνημῶν καὶ ποδῶν του κατὰ βῆθος ὅμως ἐπέπετο τὴν δυσάρεστον ἀγνησίην τοῦ υἱοῦ του. Ἐλυπητο καιρίως διὰ τὸ τυρλὸν ὑπὲρ τῆς κ. Φερὼν πάθος τοῦ υἱοῦ του καὶ ἐσκέπτετο περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ταχείαν ἀποδόθησιν τοῦ ἐπαπειλουμένου τὴν μέλλουσαν κατ' αὐτὸν εὐτυχίαν κινδύνου.

Ἡ ἀπαύστως τὸν νοῦν αὐτοῦ κατατρώχουσα ἰδέα ἀφήρει αὐτῷ πᾶσαν ἀνάπαυσιν, καὶ ἤρξανε τὴν ἀλαζωνίαν του καὶ τὸν πατρικὸν του δεσποτισμὸν ἐνεκεν τῆς ἀρνήσεως τοῦ υἱοῦ του. Ὁ γέρον ἐξηκολούθει ἐλε-

εινολογῶν καὶ κατηγορῶν τὴν ἀχαριστίαν τοῦ υἱοῦ του, ἐνῶ γέρον ὑπερέτης προσεπάθη νὰ κολάσῃ τὰ πράγματα χωρὶς ὅμως νὰ τολμᾷ ν' ἀντικρούσῃ τὸν ἐπίμονον καὶ βάνουσον χαρακτῆρα τοῦ κυρίου του.

Ἡ ἀρξαρμένη οὕτω μὲ ἄνισα ὄπλα διαμάχη τοῦ μὲν κόμητος προσβάλλοντος πάντοτε τοῦ δὲ ὑπέρτου στερουμένου καὶ αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας τῆς ὑπερασπίσεως, διήρκεσε μέχρι νυκτὸς.

Ὁ κ. Λανδοῦ καίτοι εὐερεθίστου καὶ δυστρόπου χαρακτῆρος, οὐχ ἦτον δὲν ἦτο κακὸς τὴν ψυχὴν. Οἱ ὑπέρται του τὸν ἐφοβοῦντο ἀλλὰ καὶ δὲν τὸν ἀπεστρέφοντο καθ' ὅτι ἐὰν ἐξ ἑνὸς ἐπέβαλλε τὸν φόβον ἐξ ἄλλου ὅμως ἀντήμοι'ε καὶ γενναίως, ἐκτιμῶν μόνον τὰ χρήματα ὡς παρέχοντα τὰ μέτα τῆς εὐεξίας καὶ ἐκπληρώσεως τῶν ἐπιθυμιῶν μας.

Πλουσιώτατος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἦτον ἡδὴ πτωχός, ἀλλ' οὐχ ἦτον γενναῖος, ἐξώθευεν πλέον τοῦ εἰσοδήματός του, διὰ τοῦτο ἐπέμενε εἰς τὴν μετὰ τῆς δεσποσύνης Ἀμσβέργου ἐνωσίην τοῦ υἱοῦ του, ἐνωσίς ἣτις ἡδύνατο ν' ἀνυψώσῃ τὸν οἶκόν του ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν καὶ χρυσώσῃ τὰ σήματα τοῦ οἴκου του. Οὐδόλως ἐπὶ ταύτῃ εἴθελεν ὅμως συγκατανεῦσαι νὰ συγγενεύσῃ καὶ μὲ χυδαίαν οἰκογένειαν ἔστω βαθύπλουτον. Τὰ σφάλματα τοῦ κόμητος ἄπαντα ἐπήγαζον ἐκ τῶν προλήψεων, τῆς γενεᾶς, τοῦ ὀνόματος, καὶ τῶν σημάτων, προλήψεις ἅς δὲν ἐθυσίαζεν οὔτε χάριν τῆς ζωῆς τοῦ υἱοῦ του.

Ὁ ὄνοματι Γουσερῶ γέρον ὑπερέτης εἶχεν ἀκολουθήσει τὸν κόμητα εἰς τὴν κατὰ τὸν ἀποικισμὸν τῶν Γάλλων ἐξορίαν, ἣ δὲ σύζυγος αὐτοῦ ἐχρημάτισε τροφὸς τοῦ νέου Λουδοβίκου, εἶχεν ὅθεν ἐν τῷ Πύργῳ ἐπιρροὴν ἣν ὤφειλεν εἰς τὴν ῥευστὴν τιμίαν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν. Προήδρευε τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἀντικαθίστα τὸν κύριον εἰς διὰ τοῦ Πύργου τὰ ἔργα. Τὸ ὑπὸς του ἐπέβαλλε σέβας, ἣ μακρὰ καὶ πολιά κόμη του ἐκυμαίνετο περὶ τῆς ἡρέμου καὶ μειδιώσης φυσιογνωμίας του, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπέπνεον αἰδῶ καὶ πίστιν. Τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς του ἐξεδηλοῦντο εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ, οὕτως ἣ πρὸς τὴν ἀκεραιότητα καὶ ἀγαθότητα τάσις αὐτῆ ἀνέπτυξεν αὐτὸν βαθμηδὸν καὶ ἐμόρφωσεν διανοητικῶς. Εἰς πολλὰς δὲ περιστάσεις ἀνεῦ ἑτέρου ὁδηγοῦ ἢ τοῦ ἐνστικτοῦ του, ἔκρινεν ὀρθώτερον καὶ εὐγενέστερον τοῦ κόμητος, ὅστις ἀφοσιούτο εἰς τὰς ἐσκωριασμένας ἰδέας τῆς παλαιᾶς τῶν εὐπικριτῶν σχολῆς.

— Ἄχ! τὸν ἀνάξιον υἱόν, ἔκραζεν ὁ κ. δὲ Λανδοῦ! Γουσερῶ, ἰδοὺ αὐτὸς ἀπέδρα, ἀπέδρα! Σύλλαβέ τον, σύλλαβέ τον.

— Τί ἔχετε κύριε κόμη; εἶπεν ὁ γέρον πρόθυμος πάντοτε. Ὑποφέρετε; Ἀγαπάτε τίποτε; Θέλετε νὰ πῖντε, Ὡ! Θεέ, πόσον ἐτρόμαξα.

— Δὲν εἶναι τίποτε! Γουσερῶ, εἶπεν ὁ Λανδοῦ ἀσυνειδητὸς ἐπὶ τῆς κλινῆς καὶ φέρων τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἵνα ἐκδιώξῃ σκέψιν δυσάρεστον.

— Ὡνευρούμενη ὅτι ὁ υἱός μου ἀπέδρα ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ ὅτι προσεπάθουν νὰ τὸν καταφθάσω, ἀλλ' ἔτρεχε τόσῳ ταχέως ὥστε μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν προφθάσω. Ἀλλὰ κατεθρομβήθη μᾶλλον ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ τῆς αὐτοκτονίας ἣν προσέθετο νὰ θέσῃ εἰς ἐνεργεῖαν μᾶλλον ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐρωμένην του καὶ ἔβλεπον ἐν τῇ φαντασίᾳ μου αὐτὸν τρέχοντα καὶ κρημιζόμενον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὡ! Θεέ μου ἐνόμισα αὐτὸν θανόντα.

— Ὑπνώττει ὕπνον δικαίου, ὁ πτωχὸς νέος, εἶπεν ὁ Γουσερῶ ἐρευνῶν τὸν σφιγμὸν τοῦ γέροντος ἀφοῦ προηγουμένως ἔκλυσε πικρῶς ἐπὶ τῇ ἐπιβαλλομένῃ αὐτῷ βίᾳ.

— Καλῶς ἐπρόξας ἀφαιρέσας κατὰ τὰς διαταγὰς μου τὰ ἐνδύματά του κύριε Γουσερῶ, εἶπεν ὁ κόμη διότι δὲν πρόκειται νῦν περὶ μικροῦ πράγματος. Τὸ καθῆκον μου ὡς πατὴρ, τὸ συμφέρον τοῦ υἱοῦ μου καὶ ἐκεῖνο τῆς γενεᾶς μου μυριάκις προτιμώτερον, μοὶ ὑπαγορεύουσι τὴν αὐστηρότητα κατὰ τῆς παρακοῆς τοῦ υἱοῦ μου. Θὰ τὸν πειθαναγκάσω νὰ λησμονήσῃ αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ἄλλως τε μετὰ τὸν μετὰ τῆς δεσποσύνης Ἀμσβέργου γάμον του δὲν θὰ τὴν ἐπανίδῃ πλέον.

— Πῶς! κύριε κόμη, ἀπεφασίσατε νὰ τὸν φυλακίστητε διὰ πολὺν χρόνον ἀκόμη;

— Σιδηροκέφαλε! δὲν σοὶ εἶπον ὅτι ἐντὸς δεκαπενθημερίας θὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι του, καὶ ὅτι ἔδωσα ἐπὶ τούτῳ τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου.

— Ἀλλὰ μᾶλλον ἔπρεπε νὰ συμβουλευθῆτε τὴν γνώμην τοῦ υἱοῦ σας, ἐπειδὴ δὲν νυμφεύουσι οὕτω διὰ τῆς βίαις νέον τῆς ἡλικίας του, κύριε κόμη!

— Ἄ! Δὲν νυμφεύουσι καταναγκαστικῶς υἱόν ἐπαναστατοῦντα καὶ ἀπορρίπτοντα τὴν ἰδίαν εὐτυχίαν; Ἀνόητε; Θέλεις ν' ἀρχίσωμεν ἐκ νέου τὴν φιλονεικίαν μας;

— Δὲν δύναμαι νὰ φιλονεικήσω μεθ' ὑμῶν κύριε κόμη τὸ σέβας ἢ ὑπακοή....

— Οὐχί! Γουσερῶ, ὄχι γηραιῆ μου φίλε, διέκοψεν ἡ κόμη, τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἣν ἠσπάσθη οὗτος ταπεινῶς, ἀλλ' ἦσαι ἐν τούτοις λίαν ἐπίμονος....

— Σᾶς ὠμίλησα εἰλικρινῶς, κύριε κόμη, ἐπειδὴ θεωρῶ ὡς λίαν ἐπικίνδυνον τὴν ἐπιβαλλομένην τῷ υἱῷ σας βίαν. Εὐκολώτερον ἤθέλετε ἐπιτύχει τοῦ σκο-

πουμένου αναμένοντες καταλληλοτέραν περίστασιν καθ' ἣν ὁ πρὸς τὴν κυρίαν ταύτην ἔρωσ, ἀν τοιοῦτος ὑπάρχη, κατευασθῆ. Ἡ κ. Φερὼν εἰδειξε φιλίαν τῷ Λουδοβίκῳ, οὗτος δὲ τῆ εἶνε ἐπὶ τούτῳ εὐγνώμων.

— Πόσον νῦν μετανοῶ ἀνεχθεῖς; κατ' ἀρχάς τὴν σχέσιν ταύτην ἦν ἡδυνάμην νὰ διακόψω ἐξ ἀρχῆς. Ποῖος νὰ φαντασθῆ ὅτι εἴθελε λάβει τοιαύτας διαστάσεις, ἐφρόνουν, ὅτι εἰς τὴν πρώτην περίστασιν ὁ ἔρωσ οὗτος; εἴθελε παραγκωνισθῆ εὐκόλως προκειμένου περὶ σπουδαιότερου ἀντικειμένου. Ἐφρόνουν, ὅτι ὁ Λουδοβίκος, χάριν τοῦ ὁποῦ ἠνέχθη καὶ τὰς ἐπισκέψεις τῆς κ. Φερὼν ὡς καὶ ἐκείνας τοῦ ἀνοήτου σοζύγου της, ὅστις μὲ ἠνώχλει μὲ τὰς τρεχούσας τιμὰς ζακχάρειων καὶ καφέδων ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐφρόνουν, λέγω, ὅτι ὁ Λουδοβίκος εἴθελεν ἔχει τὸν κοινὸν νοῦν εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ διακρίνῃ τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ συμφέρον.

— Ἰδοῦ, κύριε κόμη, ἀκολουθήσατε τὸν καλλιτέρον τρόπον, τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς λογικῆς, θὰ νικῆσθε εὐκολώτερον τὸν ἀνατρέποντα τὰ σχέδιά σας ἔρωτα αὐτὸν καὶ ὅστις δὲν δύναται νὰ διαιωνισθῆ. Ὁ κ. Λουδοβίκος θὰ ἐνδώσῃ, εἶμαι βέβαιος, εἰς συμβουλὰς, εἰς παρακλήσεις.....

— Παρακλήσεις! ἔκραξεν ὁ κόμης, κτυπῶν διὰ τοῦ γρόνθου τὴν κλίνην, εἰς τὸν υἱὸν μου, μὲ ἐμπαίζεις, Γουσερώ, εἶμαι λοιπὸν Κάσσανδρος, Γιασκοῦτος, πατὴρ κωμῳδίας; Διάβολε! Νὰ παρακαλέσωμεν τὸν κύριον υἱὸν μας νὰ ἐκτελέσῃ τὰς θελήσεις μας! Ἀνοησάι ὅλα ταῦτα. Ἐκεῖνος μᾶλλον πρέπει νὰ αἰτήσῃ τὴν συγγνώμην μου, ἐπειδὴ ἔλλειψεν ἀπὸ τὸ ἀνήκον σέβας, ἀντιτείνας εἰς τὰς προτροπὰς μου, ἐδικαιούμην δὲ νὰ τὸν τιμωρήσω αὐστηρότερον.

— Εἶναι τόσῳ καλὸς! κύριε κόμη! εἶπεν ὁ Γουσερώ προσπαθῶν νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διαταραχθεῖσαν ὁμόνοιαν πατρὸς καὶ υἱοῦ, εἶνε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον νέος εὐχάριστος μὲ προσόντα ἐπισπῶντα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ κόσμου, οὕτω τὸν ἀγαπῶμεν πάντες καὶ λυπούμεθα ἑλέποντες αὐτὸν φυλακισμένον ἐν τῷ δωματίῳ του, κλαίοντα καὶ ὀδυρόμενον.

— Γουσερώ, πῆγαινε νὰ ἴδῃς ἀν ἦνε μέσα εἶπεν ὁ κόμης μαλαχθεῖς ἐκ τῶν λόγων τοῦ γέροντος Γουσερώ.

— *Ε! κύριε κόμη, κοιμᾶται καὶ λυποῦμαι νὰ τὸν ἀφυπνίσω, θὰ ἦτον ἀπάνθρωπον, ἐνῶ ἔχει ἀνάγκην ἀναπαύσεως, κατόπιν τοσοῦτον θλιβερᾶς ἡμέρας.

— Ναί, εἶδες ἐκεῖ, τὴν θλιβερὰν ἡμέραν, ἐπειδὴ ἔμεινεν ἐν τῷ δωματίῳ του καὶ δύναται νὰ κοιμᾶται ὁ κόμη ἐλευθέρως ἐπὶ 24 ὥρας.

— Νὰ κοιμηθῆ, κύριε κόμη, σὰς εἶπεν τίνι τρόπῳ

διήλθε τὸν καιρὸν του καὶ ἀμφιβάλλω, ἀν κοιμᾶται καὶ τώρα, τὸ ἀγαπητὸν αὐτὸ τέκνον.

— Ἰδοῦ, ἀκριβῶς, τί θέλω νὰ μάθω. Νὰ ἀκροασθῆς ἀν κοιμᾶται ἢ παραπονῆται... Ὀλιγώτερον [τοῦ μικροῦ ἐπαναστάτου μας] ἔχω διαθέσει ὑπνου, ὥστε εἰς περιστάσιν καὶ δὲν κοιμᾶται μοὶ τὸν φέρεις ἐδῶ.

Ἁ Γουσερώ ἐξῆλθε πρὸς ἐκτέλεσιν διαταγῆς, δι' ἣν ἤθλάνετο ἀνευ λόγου, ἀποστροφῆν.

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ὑπῆρξεν αἰνίγμα καὶ μόλις ἐπ' ἐσχάτων ἀνεκαλύφθη ὁ μηχανισμὸς αὐτοῦ τῆς ζωικῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρξεως.

Μετὰ μακρὰς μελέτας καὶ πολυάριθμα πειράματα ἐγνώσθη ὅτι ἡ ἀρχικὴ κινητικὴ δύναμις τοῦ ἡμετέρου μηχανισμοῦ εἶναι ἡ καρδιά ἥτις ἐν εἶδει ἀντλίας ἐκπέμπει τὸ αἱματόδες ρευστὸν πρὸς ὅλα τὰ κέντρα καὶ τὰ ἄκρα τοῦ ἡμετέρου ὀργανισμοῦ.

Αἱ κινήσεις τοῦ σπουδαίου τούτου ὀργάνου εἰσὶν ἐπὶ τοσοῦτον κανονικαί, ὥστε τὸ αἷμα φθάνει μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας μέχρι τῶν ἀκροτάτων μερῶν τοῦ σώματος ἡμῶν.

Ἡ κυκλοφορία τοῦ ζωηφόρου τούτου ρευστοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ὀργανισμῷ γίνεται διὰ κινήσεως βαθμιαίου τῶν φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν αἰτίνες χρησιμεύουσιν ὡς ἄμεσοι συγκοινωνίας ἀγωγοὶ μετὰ τῆς ἀρχικῆς κινητικῆς δυνάμεως. Πρὸς ἀκριβῆ κατανόησιν τῆς σπουδαιότητος τῆς τοῦ αἵματος κυκλοφορίας ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι ἀνάγκη νὰ σημειωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν παλμῶν τῆς καρδίας καθ' ὄρισμένον τι χρονικὸν διάστημα. Οὕτω ἀριθμοῦνται 76 παλμοὶ κατὰ λεπτὸν εἰς ἀνθρώπους ἰσταμένους, 68 εἰς καθημένους καὶ 62 εἰς κεκλιμένους, πάντας δὲ διατελοῦντας ἐν καλῇ ὑγιεινῇ καταστάσει.

Ἡ φυσιολογικὴ αὕτη κατάστασις τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος δύναται νὰ πείσῃ πάντα περὶ τῆς σπουδαιότητος, ἣν κέκτηται, ἐν τῇ ζωικῇ οἰκονομίᾳ, ἢ κανονικότητι τῶν παλμῶν τῆς καρδίας. Τὸ ὄργανον τοῦτο, πάντες ἐκ πείρας γνωρίζομεν, ὅτι κινεῖται παρὰ τὴν

θέλησιν ἡμῶν, καὶ ἐπομένως ἡ κίνησις αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῆ ὑπὸ μόνιμὸν τινα κανόνα.

Ἐν τούτοις ἡ φυσιολογικὴ ἐπιστήμη καθ' ἃς ἐποιήσατο προόδους, χορηγεῖ ἡμῖν γνώσεις τινὰς περὶ τῆς ἀρτηρικῆς καὶ φλεβικῆς κυκλοφορίας.

Γνωστὰ εἰσὶ τὰ αἷτια τὰ ἐπιρροὴν ἔχοντα ἐπὶ τοῦ συστήματος τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. Ἐκ τούτων, καὶ διὰ τῆς ἀναγκαίας ἐπὶ τούτων μερίμνης ὑποδοθηόμενος δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα.

Ὅθεν τὰ μὲν πνευματώδη ποτὰ ταχύνουσι τὴν κυκλοφορίαν ἐνῶ τὰ καλιώδη ἐλαττοῦσιν αὐτὴν κατὰ τρόπον ἐπαισθητόν. Ἐκτὸς δὲ τῶν φυσικῶν τούτων ἀφορμῶν, ὑπάρχουσι καὶ αἷτια ἠθικὰ τὰ ὁποῖα ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας ἰσχυροτάτην ἐνέργειαν· αἱ παρατεταμέναι ἀσκήσεις τῶν μυῶν, ἡ ἐξέγερσις τῶν παθῶν, αἱ ἐπανειλημέναι καὶ μακραὶ ἀγρυπνίαι, αἱ ἠθικαὶ ἐντυπώσεις, ὁ γέλωσ, ἡ ὀργή κτλ. εἰσὶν αἷτια ἐπιδρῶντα ἐπὶ τοῦ συστήματος τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.

Εἰς τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν τυχαίων τούτων αἰτίων ὀφείλουσιν οἱ ἄνθρωποι κατὰ μέγα μέρος τὰ ἐπισκῦπτοντα αὐτοῖς νοσήματα, ὑπὸ τῶν ὁποίων συχνότατα προσβάλλεται ἡ καρδιά· εἰσὶ δὲ ταῦτα λίαν ἐπικίνδυνα καὶ τὰ πλεῖστα ἐπιφέρουσιν αἰφνῆδιον θάνατον ὡς ἡ κεραυνοβόλος ἀποπληξία ἢ ὁ ἀνευρισμὸς.

Τὸ εἶδος τούτου τοῦ θανάτου ἀποτέλεσμα χρονικῶν παθήσεων τοῦ κυριωτέρου ὀργάνου τῆς κυκλοφορίας, καθίσταται δυστυχῶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συνηθέστερον.

Δὲν παρέρχεται σχεδὸν ἡμέρα καθ' ἣν νὰ μὴ σημειοῦται ἐν τοῖς δελτίοις τῆς θνησιμότητος αἰφνῆδιος καὶ στιγμιαῖος θάνατος ἕνεκα καρδιακῆς παθήσεως. Ἐάν τις ἤθελεν ἐξετάσει τὰ αἷτια τὰ προκαλοῦντα αὐτὸν συχνότατα θά ἐξεπλήττετο πρὸ τῆς φοβερᾶς ἀληθείας.

Ἄν καὶ δὲν δύναται τις νὰ ὑποδείξῃ διὰ τρόπου βεβαίου τὰς περιπτώσεις αἷτινες γενῶσι τὰ νοσήματα, δύναται ὁμοῦς θαρραλέως νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ τρόπος τοῦ ζῆν δὲν εἶναι ἐντελῶς ξένος εἰς αὐτά.

Συχνὰ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων τρώγουσι καὶ πίνουσι πλέον τοῦ δέοντος, εἰς οὐδεμίαν ὑποβάλλονται σωματικὴν ἀσκήσιν, κάμνουσι χρῆσιν ὑπερβολικῶν πνευματωδῶν ποτῶν, καὶ καπνίζουσιν ὑπερβαλλόντως. Αἱ ἔξεις αὗται, ὅταν καθίστανται ἰσχυραὶ καὶ ὑπέμετροι ἔχουσιν ἀξιοθρηνητοῦς συνεπειὰς διὰ τὴν κυκλοφορίαν, προξενοῦσαι αὐτῇ ἀνωμαλίας, τῶν ὁποίων ἀποτέλεσμα εἶναι ἐπαισθητὴ ἀλλοίωσις τῶν λειτουργιῶν τῆς καρδίας· ἀλλοίωσις ἥτις ἀναμφιβόλως συνεπάγεται πάτας τὰς τοῦ αἵματος συμφορήσεις.

Πρὸς ἀποφυγὴν ἐπικινδύνων καρδιακῶν νοσημάτων εἶναι καλὸν νὰ ἔχη τις ὑπ' ὄψιν τοῦ τῆν ἐξῆς ὑγιεινῆν δίαιταν ἐπωφελεῖ ἀποδειχθεῖσαν διὰ τῆς πείρας.

Πάντες ὅσοι διάγουσι βίον κλιτιστικὸν καὶ δὲν δύναται καθ' ἐκάστην νὰ κάμνωσιν ἀσκήσεις σωματικὰς ἐν ὑπαίθρῳ, ὀφείλουσι δις ἢ τρίς τῆς ἐβδομάδος νὰ ἀπέχῃσι τῆς τροφῆς τῶν κρεάτων· πρέπει νὰ τρώγῃσι συνήθως φυτικὰς οὐσίας καὶ ἰχθῦς, καὶ νὰ πίνωσιν ὀλίγον οἶνον· σπανιώτατα πνευματώδη ποτὰ καὶ καλὸν ὕδωρ εἰς ἀρκούσαν ποσότητα· οὐδέποτε νὰ κατακλίνωνται ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητόν, νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καθάρσιον, νὰ ἀποφεύγῃσι τὰς συγκινήσεις τῶν παιγνιδίων καὶ ἄλλων κακῶν ἔξεων καὶ παθῶν· οὐδέποτε νὰ ἐγκαταλείπωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν πληξίν τῆς μοναξίας· νὰ ἀποφεύγῃσι τὰ θερμὰ λουτρά καὶ τὰ λίαν ψυχρά· συχνότατα νὰ ἀναπνέωσι ἀέρα, τῆς ἐξοχῆς· νὰ φορῶσι φλανέλλαν καὶ οὐδέποτε στενὰ ἐνδύματα.

Πρὸ πάντων δὲ νὰ ἀποφεύγῃσι τὴν ὀργὴν

Ἐρανίσματα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ ὑποβρύχιος τοῦ Λονδίνου σιδηρόδρομος φωτίζεται ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ φωτός.

— Τὰ ἐξ Ἀφγανιστάν ἐπανακάπτοντα εἰς τὰς Ἰνδίας στρατεύματα μαστίζονται ὑπὸ χολέρας.

— Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ τρώγουσι περισσότερα γεώμηλα ἢ πᾶν ἄλλο ἔθνος.

— Πεντήκοντα τέσσαρες διάφοροι διάλεκτοι όμιλούνται έν Νέα Υόρκη.

— Ό έν Βερολίω Κινέζος πρέσβυς φημί- ζεται ώς πολυμαθέστατος άνθρωπος.

— Έκ τών 61,000,000 κατοίκων της Εύ- ρωπαϊκής Ρωσίας 9 μόνον τοίς εκατόν γνω- ρίζουν άνάγνωσιν και γραφήν.

— Υπελογίσθη ότι καθ' έκάστην ώραν τό καταπίπτον ύδωρ από τούς καταρράκτας του Νιαγάρα άνέρχεται τούς 100,000,000 τόνους.

— Κατά τούς τελευταίους ύπολογισμούς οι κάτοικοι πάντες της ύψηλίου άνέρχονται εις 1,439,000,000.

— Ό αριθμός τήν έκ Γερμανίας άποίκων κατά τά τελευταία δέκα έτη άνήλθεν εις 843, 244.

— Περισσότεροι τών 1500 άγγλων στρα- τιωτών έν τώ πολέμω του Ζουλού δέν συνε- πλήρωσαν έτι τό 21 έτος της ηλικίας αυτών.

— Έν Κίνα ύπάρχουσι 2 χιλιάδες σχολεία και έν τούτοις έν τούσούτω πληθυσμώ, μόλις δύναται τις νά εύρη μίαν γυναίκα πεπαιδευμέ- νην.

— Υπελογίσθη ότι ή έν Βρετανεία έργατι- κή τάξις κερδίζει κατ' έτος 2,250,000,000 λιρ. εξ ών 500 εκατομμύρια λιρ. εξοδεύει εις ποτά και καπνόν.

— Κατά τина στατιστικήν, τό παρελθόν έτος 22 χιλιάδες άνθρωποι άπέθανον εις τās Ινδίας δηχθέντες ύπό τών όφρων.

— Έν ταίς Ένωμέναις Πολιτείαις, ύπάρ- χουσιν 7 πόλεις φέρουσαι τό όνομα Φιλαδέλ- φιαί, 18 Βρόκλεϋς, 10 Βόστων και 32 Βα- σιγκτών.

— Πρό τινος ή Αύτοκράτειρα της Βρασι- λίας προσέφερε εις τήν Βασίλισσαν Βικτωρίαν φόρεμα εξ ίστου μεγάλων άραχνών κοινών έν τή Νοτία Αμερικη. Υπερβαίνει κατά τήν λεπτότητα και στιλπνότητα και τά έκ μετάξης ύφάσματα και είναι ώραιότατον. Οι Ισπανοί πρό 200 έτών έπειράθησαν νά κατα- σκευάσωσι χειρόκτια και περικνημίδας έκ του ύφάσματος της άράχνης, αλλά τούσούτω όλίγον ήτο τό έκ τούτων κέρδος, ώστε έγκατελείφθη τό είδος τούτο της βιομηχανίας. Κατά τό

1810, έγένητο ύπολογισμός ότι έκ του ύφά- σματος 700,000 άραχνών ήδύνατο νά παραχθθί μετάξα μήκους 40 ύαρδών.

— Διάσημός τις χορευτής έν Αμερικη χο- ρεύσας 13 κατά συνέχειαν ώρας, δέν ήδύ- νατο πλέον νά σταθθί άμα ώς ήθέλησε νά παύ- ση. Οι πόδες και αί κνήμαί του ήρνήθησαν νά ύπακούσωσιν αυτώ· οι τυχόντες περι αυτόν φί- λοι του αναγκάσθησαν νά τόν σταματήσωσι διά της βίας.

— Η Γερμανία διατρέχεται ένιανσίως ύπό 200,000 στρατού έπαιτών· αί έτήσιαί πρόσοδοι τών έπαιτών κατά τήν εύσυνείδητον στατιστικήν, άνέρχονται εις 73 εκατομμύρια μάρκων. Είς έπαίτην διατελέσαντα ύπό κράτη- σιν εύρέθησαν 17 μάρκαι και τι πλέον, προΐόν τριών ήμερών έπαιτίας.

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ.

Έν ταίς Ένωμέναις της Αμερικης Πολιτείαις με- ταχειρίζονται ήδη τό τηλεφώνον έν ταίς κυριωτέροις πόλεσι πρός συγκοινωνίαν τών διαφόρων τμημάτων αυτών· έντός δέ βραχέος χρόνου οι Παρίσιοι θά έχωσι τό τηλεφωνικόν αυτών σύμπλεγμα.

Έγένοντο πειράματα μεταξύ Παρισίων και Βερσα- λιών άποστάσεως 21 χιλιομέτρων. Ένεργούσιν άκα- ταπαύστως, πλέον τών εκατόν μηχανικών Hughes και Morse. Τα πειράματα του κεντρικού Γραφείου έγένον- το διά του τηλεφώνου Edison του μόνου όπερ μέχρι τοίδε έδωκεν εύχάριστα άποτελέσματα έν μακραις άποστάσεσιν. Αί πρώτα· αυται δοκιμαίε καθιστώσιν άναμφίβολον ότι ή άρθρωσις της φωνής είναι καλή και ότι οι ήχοι διακρίνονται καθαρώς διά του τηλεφώνου Edison. Έπί δύο ώρας και πλέον οι ύπάλληλοι της διευθύνσεως συνεκοινώνουν μετά τών συναδέλφων των τών τηλεγραφικών Γραφείων τών Βερσαλλιών, Ασινώρ και Σα., αί τιμαί του χρηματιστηρίου μετεδόθησαν άνευ σφάλματος.

Η ΖΗΛΟΥΤΗΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΟΥΤΙΣΚΟΙΣ.

Οί Ουτίσκοι, λαός πλάνης και άκοινωνήτος, ζώσι παρά τās ακτάς του Βορείου Πηγωμένου Ωκεανού έν Σιβηρία, είσι δέ κατά τρόπον όλως παράδοξον ζηλότυποι· ή ζηλοτυπία των όμως καθ' όλα περά- δοξος και παράδοξος, θεραπεύεται.

Αμα ώς τό φοβερόν τούτο πάθος άνιφανη παρ- αυτοίς, λαμβάνουσιν ήμέσως όλίγας τρίχας έκ δέρ-

ματος άρκτου και παρουσιάζόμενοι ένώπιον εκείνου τόν όποιον ύποπτεύουσιν ώς αίτιον της άπιστίας της συζύγου των, τώ προσφέρουσιν αυτάς, και εάν μέν ούτος τās δεχθθί θεωρείται αθώος και πάσα ύποψία και ζηλοτυπία παύει· εάν όμως δέν τās δεχθθί, όμολογεί ούτω τήν ένοχήν του και άρχίζει μετά του συζύγου άμέσως αλλά και φιλικώς συμφωνία· περι της αξία της γυναίκης, και τούτου γενομένου παραλαμβάνει μεθ' έαυτού αυτήν, ήτις θεωρείται χωρισμένη πλέον από του πρώτου συζύγου· Ούτος δέ έχει τήν πεποίθη- σιν, ότι ό ένοχος ό μή δεχθείς τās τρίχας της άρκτου θά έξοντωθθί ύπό της ψυχής αυτης έντός τριών ήμερών. Αν δέ μή συμβη τούτο, τότε πάσα ύποψία εκλεί- φεται και πάτα ζηλοτυπία παύει, ό δέ ζηλότυπος σύζυγος θεωρείται ότι ήδίκησε τήν γυναίκα του τήν όποιαν προσπαθεί νά εξιλεώτθι.

Ό γάμος του παραδόξου τούτου λαού εκτελείται δι' έτι παραδοξότερα; δικτυώτεως. Ό πατήρ μόνον παραδίδων τήν κόρην του εις τόν έραστήν της ψυθι- ρίζει εις τό ού; άμφοτέρων τās εξής λέξεις· «νά ζή- σητε καλώς και έν άγάπη.»

Αί γυναίκες τών Ουτίσκων γεννώσιν άνευ ώδίνων ώς επί τό πλείστον δέ καθ' έδόν και επί της χιόνος. Τό νεογόν σκεπάζουσιν άμέσως με χιόνα επί τινχ λεπτά και διατηρούσιν ούτω μέχρις ού άρχίσθι νά κλαίη όπό-αν παραλαμβάνεται ύπό της μητρός του.

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΙΣΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ ΤΩΝ.

Τριάκοντα περίπου μοίρας ανατολικώτερον της Καν- τώνος και μεταξύ της δεκάτης και είκοστής μοίρας βορείου πλάτους κείνται αί νήσαι Μαριάναί, ών οι κά- τοικοι ζώσι βίω, όλως άνεξάρτητον και ιδιόρρυθμον. Παρ' αυτοίς ή άπιστία του συζύγου τιμωρείται κατά τρόπον όλως παράδοξον. Αμα βεβαιωθθί ή γυνή περι της άπιστίας του άνδρός της γνωστοποιεί τούτο εις τās γειτόνισσάς της, αί όποια προσδιορίζουσιν ήμέ- ραν και τόπον συνάθροίσεως. Εκεί συνέρχονται κρα- τούσται λόγην εις χείρας και φέροντα επί της κερα- λής τό κλύμμα του συζύγου των· εκείθεν ούτω ώ- πλισμένοι πορεύονται έν σώματι πρός τήν οικίαν του ένόχου, εκριζόνουν και καταπατούν τά σιτηρά του, γυμνώνουν τά όπωροφόρα δένδρα του και έν γίνει κα- ταστρέφουν τά κτήματά του· κατόπιν επιπίπτουν και κατά της οικίας του κατατρέφουν αυτήν και επιτε- θέμεναι και κατ' αυτόν του ίδίου άνιγκάζουσιν αυ- τόν νά φύγη. Ένεκα τούτου, πολλοί άπορεύουσι τήν γάμον αγοράζοντες γυναίκα· από του; γυναι; αυτών άντι τεμαχίων τινών σιδήρου ή ένός όστράκου γε- λώνης.

ΠΟΥ ΕΚΕΙΤΟ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ.

Ό έν Δουβεία δεινός άτυριολόγος F. Delitzsh όμίλησε πρό τινος έν τή αυτόθι έταιρία των άνακα- λύψεων επί του ζητήματος, που εκειτο ό παράδεισος. Κατά τās τέως θεωρίας των κριτικών εκειτο, είπέ, παρά τόν Ένδόν ποταμόν ή τόν Ωξον, κατ' άλλους έν Αρμενία παρά τήν κοιτίδα του Εύφρατου και Τί- γριδος, του Αράξου και του Φάσιδος. Ό Celitzsch επέστγησε τήν προσοχήν του επί της γνώμη; του Όλ- λαδου Χόσπινκον, όστις ήδη τώ 1593 έν τώ βι- βλω του Descriptio paradisi ίσχυρίσθη ότι οι 4 ποταμοί της Εδέμ ζητητέοι έν Βαβυλωνί. Ταυτό ίσχυρίσθη και ό Ασιολόγος Wetzlein έν Δαμασκώ και ό σιρ Rawlison ό τελευταίος έσχάτως εύρεν έν καλαϊτικαίς έπιγραφαίς των άσσυρίων, περιγραφήν του παραδείτου ως κήπου του Θεου Δουν (Ασσυρίου). Τέλος ό Delitzsch ανακάλυψεν έν Λονδίω άρχαίας τοπογραφίας και πίνακα των εκει ποταμών, ών δύο έ- καλούντο Πζάν και Γουχάν, οίτινες προφανώς είναι οι τόσα πράγματα τοίς έρμηνευταίς παρσχόντες Φεισών και Γειών. Η Βαβυλωνία περιβεβημένη, ως γνωστόν ύπό του Τίγριδος και Εύφρατου και των ποταμοσιδών όχετων, Πιζάν (Παλλακίου ή Παλλακίου επί της έποχής του μεγάλου Αλεξάνδρου) και του Γουχάν είναι ή άληθής έδρα της Εδέμ. Αί άλλαι μερικότητες της Γραφής περι του παραδείτου συμφωνούσι θαυμα- σίως πρός τήν ένωτέρωτο θεσίαν.

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΝΑΝΟΙ.

Τρεις ύπέρβηαν οι διασημότεροι Νάνοι περι των ό- ποίων πολλά έγράφησαν. Ό Έρπερης Ουδσον γεννη- θεις έν Αγγλία κατά τό έτος 1619. Ολαετή όντα ή Δούκισσα Βουγκιγκάμ θέτασα αυτόν έντός πλα- κούντος (τούρτας) προσέφερεν εις τήν βασιλισσαν Έρ- ριέται σύζυγον Καρόλου Α' της Αγγλίας. Είς ήλι- κίαν 30 έτών ό Έρπερης είχεν ύψος 18 δακτύλων άγ- γλικών από της ηλικίας ταύτης ήζυχο νά αυξάνη και πρός τό γήρας του έφθασεν εις ύψος τριών ποδών και 9 δακτύλων νεώτερος ών εκίησε τόν θαυμασμόν και τήν εκπληξιν των αυλικών, οίτινες είδον αυτόν έξεργόμενον έκ του κόλπου ύπαλλήλου της αυλής έ- χοντος τούτου άνάστημα γιγαντιαίου. Κατά τό 1744 ό Έρπερης συνώδευσε τήν βασιλισσαν Έρριέ- ταν εις Γαλλίαν. Εκεί Γερμανός τις ίδών έσκωφεν αυ- τόν. Ό Έρπερης όργισθεις τόν προσεκάλεσεν εις μο- νομαχίαν. Ό Γερμανός έδέχθη και πρός περισσοτέραν περιφρόνησιν όπλίσθη με κλυστήριον Ό Νάνος ώργί- σθη και τοποθετηθεις έφιππος, άπέναντι του Γερμα- του, έπυροβόλησε και έφόνευσεν αυτόν.

Ό δεύτερος Νάνος όνόματι Βορριλάσκης, ήτο ευγε-

νης Πολωνός. Ἐγραψε τὴν ἱστορίαν του ὁ ἴδιος καὶ κατέστη περίφημος ἀνὰ πάσαν τὴν Εὐρώπην. Ἐφάνη δὲ καὶ οὗτος αὐξάνων κατὰ τὸ γῆρας του.

Ὁ τρίτος Νικόλαος Φερρῆς ἐπικληθεὶς μπεμπές, ἐγεννήθη εἰς Βόργην τῆς Ἀγγλίας μέχρι τοῦ 15 ἔτους τῆς ἡλικίας του ἦτο ζωηρὸς καὶ εὐθυμὸς, ἐξαίφνης ὁμῶς ὑπέκυψεν εἰς εἶδος πρωΐμου γήρατος καὶ μετὰ 5 ἔτη ἀπέθανεν ἔχων ὕψος 33 δακτύλων ἐνῶ εἰς τὸ 15 ἔτος εἶχεν 29. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἠρραβώτισαν αὐτὸν μὲ μίαν νάνον Θηρεσίαν Σαβράν.

Ὁ Ἐλέφας δύναται νὰ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν τετρακοσίων ἐτῶν. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἀφοῦ ἐνίκησε τὸν Πόρον, μεταξὺ τῆς λείας αὔρας καὶ ἐλάφρατα, ὅστις ὑπερησπίσθη τὸν κύριόν του μετὰ μεγάλης γενναιότητος. Τὸν ἐλέφαντα τοῦτον, ὠνόμασεν Αἴαντα καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεὸν Ἥλιον ἀναρτήσας δὲ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν « Ἀλέξανδρος, υἱὸς τοῦ Διὸς ἀφιερῶ τὸν Αἴαντα τῷ Θεῷ Ἥλιφ » ἄφησεν αὐτὸν ἐλεύθερον. Μετὰ 354 ἔτη ὁ ἐλέφας οὗτος συνελήφθη ζῶν.

Ἡ ἄρκτος, ὁ λύκος, ὁ κύων φθάνουσιν εἰς ἡλικίαν εἴκοσι ἐτῶν ἢ ἀλώπιξ, 16, ὁ λέων 60 περίπου ὁ μέσος ὅρος τῆς ζωῆς τῆς γαλῆς εἶναι 14 ἐτῶν. Παρετηρήθη ὅτι χοῖροι ἔφθασαν τὴν ἡλικίαν 30 ἐτῶν. Ἀναφέρουσιν ὅτι ἵπποι ἔζησαν 62 ἔτη. Ἡ κάμηλος ζῆ ἐνίοτε 100 ἔτη.

Κατὰ τὸν Κυβιέρον, ἡ φάλαινα δύναται νὰ ζῆσῃ 100 ἔτη. Αἰτὸς τις ἐν Βιέννῃ ἔζησεν 104 ἔτη. Ὁ κύκνος βεβαιουῖσιν ὅτι δύναται νὰ ζῆσῃ τρεῖς αἰῶνας.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ.

Προβλήματος.

Ἡ νῆσος Φολέγανδρος.

Ἄνδρος, Λέρος, Ρόδος, ἔλαφος, ὄνος, ἀγέλας, ἐλέφας, γλάρος, Ὀλγα, ἄλφα, ρόδον.

—ο—

Ἀποφθέγματος

Δίκαιος ἐστὶν οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν ἀλλ' ὅστις ἀδικεῖν δυνάμενος οὐ βούλεται.

—ο—

Αἰνίγματος.

Γραφίς — Ραφίς.

Λύται.

Ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ' Ἄννα Γ. Σταυρίδη, οἱ κ.

Ἄλ. Χρηστίδης, Γ. Ι. Αὐδῆς, οἱ ἐν Ζαγαζίκ κ.κ. Θ. Στρούμπος, Δεωνίδας Καραντινόπουλος, Δ. Σ. Σαούλης, ὁ ἐν Μπέμπα κ Σταμέλης Δούρας, ὁ ἐν Ζίφτα κ. Ν. Α. Τρίπος

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τρεῖς φίλοι ἠγόρασαν τοὺς καρποὺς πορτοκαλέας τινος. Τὰ ἐπὶ τοῦ δένδρου πορτοκάλια δὲν ὑπερέβαινον τὰ ἑκατόν Ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ρηθέντων τριῶν φίλων, ἔλαβε τὸ ἐν τρίτον ὅπερ ἀπέστειλε ὡς δῶρον εἰς τὴν ἐρωμένην του. Ὁ δευτερός ἐκ τῶν μεινάντων ἔλαβεν ἐπίσης τὸ τρίτον καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ὁ τρίτος τότε βλέπων ὅτι ἐκινδύνευε νὰ μὴ λάβῃ οὐδὲ ἐν ἔδρεψε καὶ αὐτὸς τὸ τρίτον ἐκ τῶν μεινάντων, ὅπερ ἔπεμψεν εἰς τὴν μνηστήν του. Ἐν τέλει ἐμοιράσθησαν τὰ ὑπολειφθέντα καὶ ἔλαβον ἕκαστος ἴσα καὶ ζυγὰ πορτοκάλια.

— Πόσα ἦσαν τὰ πορτοκάλια καὶ πότα ἕκαστος αὐτῶν ἔλαβεν ; = 8 / =

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑ.

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις

φίλον ⁴	πρὸς δε ⁷	παρεῖναι ⁸	σπουδαῖον ³
εὐφροσύνας ⁴⁶	δεῖ ⁷	τάς ⁵	τάς ¹⁴
μὲν ²	δεῖ ¹³	αὐτόκλητον ¹¹	κληθέντα ¹²
τὸν ¹⁰	περίστάσεις ¹⁸	συμπαρεῖναι ¹⁵	πρὸς ¹

Αἶνιγμα.

Εἶμαι νῆσος εὐκλεῆς. *τα' γερεῖ*
ἀντιστρόφως ἀν μὲ ἴδης
μαῦρος εἶμαι ἀηδῆς
Ἄν τὴν κεφαλὴν μου κόψῃς.
τὴν κατάραν μου θὰ ἔχῃς
καὶ ποιεῖ δὲν θὰ προκόψῃς.

ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ διάσημος θαλασσοπόρος Βάτκος δὲ Γάμας. — Ὁ ἔμπορος τῆς Ἄβρης Μυθιστορία. (συνέχεια). — Περὶ κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. — Ἐρασιματά, Διάφορα. Λύσεις προβλήματος, ἀποφθέγματος καὶ αἰνίγματος. — Πρόβλημα ἀπόφθεγμα, αἶνιγμα.